

DOMOLJUB

izhaja vank četrtak. Cena mu je
1 h na leto. (Za Nemčijo 1 h, za
Ameriko in druge tuje države 1 K).
— Posamezne številke se prodajajo
po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Koročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“,
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 10.

V Ljubljani, dne 5. marca 1914.

Leto XXVII.

Nasmejmo se!

Pred volitvami so vpili liberalci, da bo naša stranka zvišala doklade za sto odstotkov. En odstotek doklade na vse cesarske davke znaša v naši deželi 40.000 kron. Sto odstotkov bi znašalo torej štiri milijone letnih dohodkov več, nego jih ima doslej dežela. Ko bi bili liberalci na krmilu, bi se res utegnili kaj takega zgoditi zato, da bi dobili deželnega denarja, ki bi z njim zamašili grozne luknje zavoženega ljubljanskega mestnega gospodarstva. Rjuli so, da pojde dežela na kant, mislili so pa na Ljubljano. Vse laži in vse umazane psovke proti naši stranki so imele samo namen obrniti pozornost od liberalnega gospodarstva v Ljubljani. Saj jih poznamo liberalne gospodarje pri cestnih zastopih, kjer so se posamni liberalni mogočniki okoristili z lepimi tisočaki, in pri občinah, kjer se je z ljudskim premoženjem v mnogih slučajih naravnost sleparsko delalo.

Sto odstotkov! Prišel je deželni zbor in zadnjo soboto zjutraj je sklenila naša večina, da se zvišajo doklade na zemljiški, hišni in obrtni davek četrtega razreda za petnajst odstotkov. Pri tem je treba pomisliti, da se znatno znižajo stroški cestnih odborov, ker bo zdaj dežela prevzela večji del stroškov za deželne in okrajne ceste in da bodo davkoplačevalci na deželi odslej manj plačevali cestnih doklad. Seveda je s povišanjem pritegnjena tudi Ljubljana, ki doslej za ceste ni nič plačevala. Liberalna gospoda, ki je ljubljansko mestno gospodarstvo tako silno zavozila, iz mestnih denarjev plačevala agitatorje in prirejala razne drage komedije, je sedaj v šmiru. Z rjoventjem in zabavljanjem se izkuša tolažiti, toda ta reč ne vleče več.

Naš Kranjec se jim zdaj šele iz srca krohoče. Na vse njihovo vpitje bo odgovorilo naše ljudstvo s pristrčnim smehom.

Veliko malovrednih lastnosti imajo naši liberalci: grdi so v besedah in dejanjih, brez sramu, brez zmisla za resnico, lažjivi in obrekliivi, sovražniki vsega ljudstva, ki dela, skrbni samo za svoje žepe, oholi frakarji, ki zaničujejo žuljavo roko, strupeni v svoji mržnji do vere in cerkve. Vse te lastnosti pa zdaj stopajo v ozadje pred eno, ki je tako očita, da jo lahko spozna vsak otrok: smešni so in osmešeni do kosti. Kaj so vse počeli! Vse, prav vse njihovo volilno psovanje se je izkazalo, da je bilo prazno slepilo. Ljudstvu so se odprle oči in zdaj gleda nanje kakor na pustne šeme, kakor na komedianta, ki prevračajo kozolce vsem zdravim ljudem za zabavo.

Dežela ima vedno več stroškov za šole, za bolnišnice, za blaznico, za povzdigo kmečkega gospodarstva, za napredek obrtnika in delavca. Gospodarstvo se mora odslej, ko imamo določene državne prispevke, tako urediti, da se bodo vsi tekoči stroški pokrili z dohodki in da se vsako leto še nekaj prihrani. Novih dolgov ne bo več delala naša dežela. Treba je pa misliti na povečanje blaznice, kjer za umobolne reže ni več prostora, treba je tudi pri bolnišnici povečanja. Za vse te reči se mora prihraniti z varčnim gospodarstvom potreben denar. Zato je naša stranka, ko je šlo za zvišanje doklad, preračunala te doklade tako, da bo odslej gospodarstvo v deželi v popolnem redu.

Naše ljudstvo je previdno in pametno. Dobro ve, da se zdaj dela v deželi in da je treba še nadaljnega krepkega dela: ceste, skrb za zdravo pitno vodo ljudem in živini, povzdiga živino-

reje, izboljšanje zemlje z osuševanjem, z uravnavo voda! To delo ne sme zastati. Zato je seveda treba sredstev doma in od države. Koliko je občin v deželi, ki imajo večje doklade, kakor jih ima dežela. Občinski odbori, ki jih sklepajo, vedo tudi, da se brez sredstev nič delati ne da; in to poznajo tudi njihovi volilci. Za petnajst odstotkov, ki jih bo večji del odpadel pri cestnih dokladah, ne bo drugega punta, nego tem večji punt vseh poštenjakov proti slepariji bankrotirane liberalne stranke.

Saj se poznamo: Človek, ki je po svoji nemarnosti in s svojim zapravljanjem prišel na kant, je hud in jezen na ves svet. Krega se na vse, samo nase ne. Tako dela tudi liberalna stranka. V Ljubljani, kjer ima moč, ne ve nikamor naprej. In zato tuli in razbija. Hinavsko kliče Nemce in vlado na pomoč.

V vseh sosednjih deželah imajo večje doklade kakor jih ima naša dežela kljub zvišanju. Samo na Koroškem so doklade na cesarske davke za 35 odstotkov večje, oziroma 15 odstotkov (glede na pridobnino treh višjih razredov) nego pri nas. Na Goriškem so razmerno še večje. In na Koroškem so letos v deželnem zboru govorili, da bi bilo treba zvišati doklade še za 18 odstotkov, na Goriškem pa hočejo upeljati davek, ki bi kruto zadel vinogradnike.

Iz liberalne komedije zija ven zelena nevoščljivost, da je dežela uredila svoje finance in da mirno gleda v bodočnost, in da je pri ti ureditvi naša stranka do skrajnosti varovala kmeta in obrtnika in sploh vse delavsko ljudstvo. Zavidajo nas in mi se jim smejamo.

Kranjski deželni zbor.

Seja dne 24. februarja.

Poslanci Slovenske Ljudske Stranke za potrebe prebivalstva.

Poslanci Slovenske Ljudske Stranke so vložili na deželni zbor zopet lepo število predlogov, ki naj jih deželni zbor izdela in reši. Med drugimi omenjamo sledeče:

Na Robu, v Hinjah in v Strugah naj se ustanove novi poštni uradi.

Za sodraško, kočevsko in ribniško dolino naj se kmalu izpeljejo potrebni vodovodi, ker trpi prebivalstvo na pomanjkanju vode.

Zgrade naj se ceste: Od Podlpe—Smerečja do Zirov. Cesta Gorenje—Rakična—Begunje—Rakek. Cesta Borovnica—Pokojišče—Dobec.

Poslanec Vehovec je vprašal, zakaj ne dobe prebivalci občin Dvor, Žužemberk, Ajdovec in Dobrniče potrebne podpore.

Poslanci za Belokrajino so prosili, naj se reši kar mogoče hitro vodno vprašanje za Belokrajino.

Nov šolski zakon. — Zboljšanje učiteljskih plač.

Deželnemu zboru se je predložil tudi nov zakon, po katerem se bodo zboljšale kranjskemu učiteljstvu plače. Stroški za pouk in omiko na Kranjskem so letos preračunjeni na 2.724.769 kron. To je veliko breme za kranjsko deželo. Ker dežela toliko žrtvuje za šolstvo, hoče imeti tudi več besede zraven, kakor jo je imela doslej. Po novem šolskem zakonu jo bo tudi dobila. Učitelj, ki bi na deželi hujskal in se ukvarjal s stvarmi, ki šoli in njenemu namenu nasprotujejo, bo odslej naprej nemogoč. Preuredile se bodo tudi nadaljevalne šole, kjer se bo gledalo bolj na praktične kmečke reči, ki jih kmet na deželi potrebuje.

DEŽELNI PRORAČUN ZA LETO 1914. IN POKRITJE.

Deželni proračun za leto 1914. znaša 7.879.167 kron. Naj navedemo nekaj zanimivih števil iz te vsote.

Stroški.

I. Deželno zastopstvo in splošna deželna uprava 553.676 K. II. Pokojnine 134.233 K. III. Javna varnost 317.300 K. IV. Vojaštvo 16.820 K. V. Zdravstvo in dobrodelstvo 1.388.108 K. VI. Pouk, umetnost in znanost ter omika 2 milijona 724.769 kron. VII. Deželna kultura 648.063 K. VIII. Trgovina in obrt 103.320 kron. IX. Občila 633.032 K. X. Dolgovi 1.315.271 K. XI. Razni stroški 42.000 K.

Vsi ti stroški in potrebe, ki so preračunjene za leto 1914., se bodo pokrile deloma z državnimi doneski, deloma pa z deželnimi dokladi na davke, o katerih smo že zadnjič pisali.

Nato sta bila razveljavljena dva mandata za notranjska in dolenjska mesta in trge. V teh krajih sta bila izvoljena za poslanca Mazzele pa postoin-

ski župan Lavrenčič. Ker pa pri zadnjih volitvah niso pustili, da bi volile z mesti in trgi tudi druge pod te mestne in trške občine pripadajoče vasi, ki plačujejo ravno take občinske doklade, je večina poslancev v deželnem zboru te volitve razveljavila in se bo moralo še enkrat voliti. Turka, poslanca za ljubljansko mesto, so pa izročili sodniji, ker da sodnija sumi, da je pri zadnjih volitvah v deželni zbor sleparil.

Seja 27. februarja.

Druga seja deželnega zbora je bila pretekli petek od 10. ure dopoldne do 5. ure v soboto zjutraj. Poslanci so torej zborovali celo noč.

Novi predlogi S. L. S.

Poslanci S. L. S. so vložili zopet celovito novih in potrebnih predlogov, izmed katerih omenjamo sledeče: Pospešijo naj se vodovodi: 1. za Smlednik in okolico; 2. za občine Stražišče, Mavčiče, Stara Loka in Škofja Loka; 3. za občino Predvor; 4. za občino Predoslje, kolikor ni udeležena pri kranjskem vodovodu; 5. za vas Olševke; 6. za občini Velesovo in Cerklje. Popravijo naj se ceste: Adlešiči—Tribučje—Črnomelj—Sinji vrh—Vinica. Napravi naj se nova cesta: Žužemberk—Sela—Podgaber. Preloži naj se klanec pri Sv. Joštu na cesti Hrib—Šegova vas in zgradi most pri Zalužu v Dolenji vasi na Dolenjskem.

Varstvo kmetu.

Nato je utemeljil poslanec Povše, kako zelo potrebno je, da se zavzame država pri prihodnjih trgovinskih pogodbah z drugimi državami za varstvo kmeta. Treba je uvesti carino na uvoz živine, vina in mlekarskih izdelkov iz drugih držav v naše dežele. Če ne bodo tuji izdelki ceno naših domačih še bolj potisnili in kmetje bodo še bolj drli iz domovine. Glede našega lesa se pa mora skleniti z Italijo taka pogodba, da se bo izvažal naš les tja dol brez vsake carine. Pasti mora nadalje vsaka carina na uvoz umetnih gnojil in krmil. Zlasti se mora gledati na to, da se odpravi carina na uvoz železnih izdelkov in strojev. Pri nas stane plug 90 kron, v Nemčiji pa 48 kron; enako je z vsemi železnimi izdelki. Zakaj? Zato, ker je pri nas visoka carina na uvoz tujih železnih izdelkov samo zato, da naši tovarnarji z železnimi izdelki ceno višajo in velike dobičke delajo.

Nato se je vršil cel dan in celo noč buren razgovor o deželnem proračunu za leto 1914. Poslanci S. L. S., zlasti dr. Krek, dr. Lampe, E. Jarc, dr. Gregorič in drugi so pripovedovali, kako veliko dela je izvršila S. L. S. tekom petih let na vseh poljih deželnega gospodarstva in brali liberalnim poslancem poštene levite.

Iz tega razgovora bomo v prihodnji številki prinesli nekoliko zanimivih podatkov.

Uvoz surovega masla v Avstrijo.

Uvoz surovega masla v Avstrijo je od leta do leta večji. Leta 1909. 842.000 kilogramov, leta 1910. 1.413.200 kg, leta 1911. 2.912.700 kg, leta 1912. 3.783.400 kg, leta 1913. (do 30. septembra) 5.253.000 kg.

Večinoma tega masla se je uvažalo iz Danskega, in sicer: leta 1909. 506.300 kilogramov, leta 1910. 727.500 kg, leta 1911. 1.800.100 kg, leta 1912. 2.718.800 kg, leta 1913. (do 30. septembra) 3.744.300 kg.

Iz Holandskega se je vpeljalo v Avstrijo v zadnjih devetih mesecih lanskega leta 886.500 kg, iz Rusije 421.900 kilogramov, iz Nemčije 165.000, iz Italije 26.000 kg.

Človek bi se začudil, kako da se uvažuje toliko tujega masla v Avstrijo, ker so vendar vsa skladišča po mlekarnah prenapolnjena z domačim maslom. Vzrok tiči v prvi vrsti v ceni. Dansko maslo se je prodajalo lansko leto na dunajskem trgu najfinejše kakovosti po 3 K 14 h do 3 K 20 h kg, medtem ko se je naše avstrijsko prodajalo po 3 K 30 h kg. Torej je bilo naše maslo vedno najmanj za 10 do 15 h dražje kakor najfinejše dansko. Ena velika priznana ljubljanska trdka je lansko leto dobavljala skozi dva meseca fino dansko surovo maslo, po 2 K 92 h kg postavljeno v Ljubljano, franco zavojnina.

Trgovsko načelo je, kupiti blago tam, kjer je najcenejše, ako je obenem tudi dobro, in to je pri danskem maslu. Glede kakovosti masla ne bode Kranjska nikdar v stanu konkurirati z Dansko, ker imajo tam dosti ugodnejše gospodarske razmere za mlekarstvo, kakor na Kranjskem, zato producirajo mleko tudi ceneje. Tam je visoko razvita živinoreja, krave dajejo visoke množine mleka, 4000 do 5000 litrov na leto in tudi več. Krava, ki da letno najmanj 1000 kg mleka, se proda mesarju. Razun tega dajejo te krave tudi masno mleko, ker mleko se tam plačuje edino po maščobi, oziroma po dobiavi surovega masla, in ne po litrih, kakor pri nas. Na Kranjskem dajejo krave v najboljšem slučaju okrog 2000 litrov mleka, povečini pa še manj. V sled tega je produkcija seveda dosti dražja. Danci imajo izvrstne pašnike za živino, živina pride meseca maja na pašo in se vrača meseca novembra v hlev. Mole se na prostem, prenočuje seveda ravnotako na prostem. Za pozimi imajo Danci dobro urejene hleve, svetle in zračne; vsega tega pri nas nimamo. S takimi razmerami se namolze dosti bolj higijenično mleko, iz katerega se seveda izdelata lahko boljše maslo. Tam so povečini večji posestniki, razumni v krmljenju ter oskrbovanju živine, vse to je pri nas še pomanjkljivo. Nadalje so danski podjetniki mlekarni dobri trgovci. Zadruga so dobro organizirane; svoje blago prodajajo po onih cenah, katere je mogoče na trgu doseči. Pri nas pa hočemo s silo doseči visoke cene in držimo blago rajše v skladiščih, kakor bi ga prodali, med tem časom po-

stane seveda slabše kakovosti in se izgubi veliko na obrestih. Kupčija naših mlekarne se ne da lahko organizirati, ker so mlekarne svojeglave in trmaste; discipline nočejo poznati. V tem tiči glavni vzrok, zakaj se naše blago ne more razprodati.

Treba bode tedaj gledati, da se popravi tozadevna napaka, ne pa iskati vzrokov tam, kjer jih ni. Ravno tako se vpeljuje velike množine emendolskega sira iz Švice, ker švicarsko blago je pri nas dosti cenejše, kakor naši domači izdelki. Danes se dobi najfinejši emendolski sir, postavljen v Ljubljano iz Švice, po 1 K 50 h kg. Naše mlekarne zahtevajo zanj 1 K 80 h v sirarni. Razume se, da je švicarsko blago dosti boljše od našega, ker so tudi tam za sirarstvo dosti ugodnejše razmere, kakor pri nas.

Zadnji čas se je vpeljalo v Avstrijo več vagonov surovega masla tudi iz Sibirije, po neverjetno nizki ceni; prerokuje se, da bo sibirsko maslo preplavilo ves avstrijski trg. Kaj je torej ukreniti? Edina pot, da se vse kranjske mlekarne združijo ter delajo pod eno zastavo. Politika naj v tem izgine; trma posameznikov naj se neha, sicer mora vse poginiti. Odgovornost za to bodo nosili oni, ki so to zakrivali in pa mlekarne same. Omeniti je še nadalje, da se uživa danes povsod, tudi po deželi, veliko rastlinske masti in to so veliko povzročile naše visoke cene masla, ker si v današnji draginji srečnji in nižji sloji ne morejo privoščiti sur. masla, zato so se navadili na te vrste surogatov in jih bodo sedaj težko opustili.

Listek

Sreča.

(Konec.)

V.

Marička je bila že v sedemindvajsetem letu, pa še zmeraj samica, ne zato, ker bi se bila še nadejala, da bo dobila kneza, ampak zato, ker niti grof ni zanj maral.

Strah, da bo morala prijeti za delo, ki ga ji je grof ponujal, to je da bo morala delati oblačila za podobe, jo je tiščal kakor večna mora.

Marijana je že tako zgubila zaupanje v ciganko, da se ni zanašala na nikogar drugega več kakor na moža s papagaji, da bi obogatela. To je namreč mož, ki hodi po cestah okrog in nosi s seboj ptiče, katerim nekateri več verjamejo kakor sebi, ker hodijo k njemu po številke za loterijo; kdor mu plača, dobi papirček, ki ga eden izmed ptičev potegne s kljunom iz predalčka, v katerem jih leži več skupaj zvitih.

Marička in Marijana ste stopili neki dan v trgovino, kjer je kupoval go-

spod župnik. Hoteli ste izbrati deset kil dobre polenovke za post. Trgovec, ki je mislil, morda po pravici, da je največja finesa, ki jo more storiti svojim odjemalkam, če hvali in povzdiguje njih lepoto, tudi Marički ni hotel odtegniti tega veselja.

„Bomo videli, kakšno polenovko nam pokažete,“ mu reče Marička.

„Imam najlepšo, čeprav ni tako lepa kakor vi,“ ji ljubeznjivo odgovori trgovec.

„Bežite, šaljivec!“

Trgovec je vrgel na mizo dve ali tri polenovke, ki niso ugajale ne Marički ne Marijani.

„Meni se zdi, da ne bo nič kupčije.“

„Oh, kaj bi dal, da bi jo midva naredila,“ ji zašepeta trgovec na uho.

„Lepa roba ste vi moški!“ mu odgovori Marička in se nasmehne z vso ljubeznjivostjo, kar jo je mogla zbrati.

„Ali boljše polenovke nimate?“ vpraša Marijana.

„Boljše kakor ta, gospa? Ta je nalašč za ženitovanje!“

„Kar prihranite jo za svojo,“ reče Marička.

„Ko sem se pa zarekel, da se ne oženim!“ odgovori trgovec.

In tiho pristavi Marički na uho:

„Pa bi se vendar, če bi me vi marali.“

Marički je srce od veselja poskočilo.

„Toda, ali mislite zares?“ ga vpraša potihoma.

Trgovec se je zbal, da ga ne prime za besedo, pa se je skušal izviti in je pogovor obrnil drugam.

Marijana je vprašala, koliko riba stane, in ko je čula, je zavpila:

„Moj Bog, kakšna draginja! Pojdive, že vidim, da ne bo nič z ženitvijo.“

„Prav pravite, pojdive,“ reče Marička slabe volje in odide iz trgovine.

Preteklo je leto, pretekli ste dve. Marička je bila že v devetindvajsetem, pa je bila še zmeraj v častitem stanju.

Neki dan je videla nekega čevljarskega mojstra, samca, da stoji nasproti hiše in gleda gor proti njenim oknom.

Marička se je spomnila, da se ji je v njenih boljših letih zgodilo več kot enkrat, da ji je rekel kaj prijetnega, ko je šla mimo njegovih vrat, in stresla se je od veselja, ko se ji je posvetila misel, da zaradi nje postava onstran ceste.

Več kakor enkrat, ko ga je videla tam stati, se je ogrnila in šla na cesto kakor da misli iti v cerkev; toda čevljar ni prišel blizu.

Čeprav ji je ta poskus izpodletel, vendar ni vseh upov izgubila. Marička je mislila, da se ji čevljar ni upal povedati svoje namere z besedami in je čakala, da ji bo zdaj zdaj sporočil po pismu.

Nekaj dni pozneje pravi gospod župnik, ki je prišel ravno iz cerkve, Marički in Marijani:

„Poroko bomo imeli v naši ulici.“

„Katera se pa moži?“ vpraša Marička.

„Krojačeva od zgoraj.“

„S kom?“

„S čevljarjem onstran ulice.“

Marički se je zdelo, kakor bi požrla fosforne žveplenke.

Minilo je spet eno leto.

Marijana je bila zelo zaposlena, kajti delala je po naročilu gospoda župnika oblačila za Mater Božjo.

Neko jutro je gospod župnik prišel iz cerkve in rekel stričnici:

„Tudi za Marijo Pomagaj bo treba obleko prenoviti. Ker je Marijana tako zaposlena, je treba, da še ti pomagaš.“

„Stric, tudi vi me zasramujete!“ je zakričala Marička razkačena.

Ubogi župnik se je domislil, da je to delo stričnici zoprno in se je zastonj trudil, da potolaži Maričkino jezo.

Par minut pozneje je šla Marička ven, da kupi, Bog ve zakaj, pol tucata škatlic fosfornih žveplenk, tistih, ki smrdijo kakor po peklju.

Prodajalec, h kateremu je Marička prišla, je bil prav nezadovoljen s svojo trgovino, ki jo je bil pred par dnevi odprl, ko se je naveličal počivanja in je bil sit stradanja, odkar so ga odslovili od farne cerkve, kjer je imel službo malega cerkvenika. Svojo slabo voljo je s tem preganjal, da se je šalil in laskal vsem, ki so mu prišli blizu, starim in mladim, lepim in grdlim.

„Blagor rdečkam! za tako, kakor ste vi, bi se dal še zapreti!“ je zaklical, ko je zagledal Maričko.

„Pustite te čenče,“ mu odvrne ona, „pa dajte mi pol tucata škatlic, tistih, ki najbolj smrdijo.“

„Kaj, ali mislite na samomor, rdečelička?“

„Ne vem.“

„To se pravi, če ste obupali, jaz bi vas že potolažil.“

„Kako?“

„Oženil bi se z vami.“

Marički se že ni več tako mudilo za žveplenke, in dokazano je, da se je razgovarjala s trgovcem več kakor pol ure, nazadnje pa se je vrnila domov in ni vzela niti ene žveplenke za zdravilo.

Drugi dan Anton, tako je bilo namreč bivšemu cerkveniku ime, že ni več prodajal žveplenk, in Marička je zelo dobre volje naznanila stricu, da je dobila ženina, izvrstnega človeka, kar mu lahko povedo v župnišču pri sv. Boštjanu.

Popis, ki so ga o bivšem cerkveniku dali Maričkinemu stricu pri sv. Boštjanu, je bil izvrsten. V resnici, iz službe so ga samo zato odslovili, ker je bil za malega cerkvenika predolg.

Marički se je zelo mudilo z ženitvijo in stric je sam kar najbolj pospešil, da se je mogel ženitovanski dan prej obhajati.

„Fant,“ je pravil gospod župnik, „nima ne službe ne dela, pa mu bomo že kakšno službico preskrbeli.“

Poroka se je zvršila in tisti dan

se je Marička vsa vesela z možem po mestu za roko vodila.

Drugi dan se je gospod župnik vrnil iz cerkve zelo vesel, in komaj je stopil v sobo, je zavpil:

„Anton, veselo novico sem ti prišel. Veseli se, zdaj ne boš več postavil po mestnih ulicah. Zvonikar pri sv. Križu je prosil za pokoj in tako si ti zdaj prišel do svoje službe, najvišje službe v mestu!“

„Sveta Devica!“ je zavpila Marijana. „Cigankino prerokovanje se je izpolnilo.“

In hitro se je ogrnila in šla iskat prerokinj, da jo prosi odpustčanja, ker je o njeni prerokovanjski umetnosti imela dvome in predvsem, da jo prosi za nekaj številke, s katerimi bi mogla dobiti terno, da ji ne bi bilo več treba podob oblačiti.

Dom in svet.

11. številki »Domoljuba« bo upravništvo priložilo položnice vsem onim posameznim naročnikom, ki dotlej še ne bodo imeli plačane naročnine za tekoče leto. Kdor ne more sedaj plačati celoletne naročnine, naj pa pošlje vsaj za prvo polletje. Odjemalci, ki pa tudi tega zneska ne bodo pravočasno nakazali, od 12. številke nadalje ne bodo več prejeli lista, dokler ne storé svoje dolžnosti.

»Bogoljubova« številka za februar in marec je ta teden izšla v dvojnem sešitku in jo je uprava že razposlala. Kdor bi je ne prejel do nedelje, naj jo takoj reklamira potem brezplačne reklamacije.

BIRMA V LJUBLJANSKI ŠKOFIJI.

1. Dekanija Vipava.

Birma bo meseca maja in sicer:

Podkraj v četrtek 7. Col v petek 8. Vipava v nedeljo 10. Vrhpolje v ponedeljek 11. Slap v torek 12. Podraga v sredo 13. Goče v četrtek 14. Erzelj v petek 15. (vizitacija). Planina v soboto 16. Šturje v nedeljo 17. Budanje na vnebohod 21. Lozice v petek 22. Vrabče v soboto 23. Št. Vid v nedeljo 24.

2. Dekanija Postojna.

Postojna v nedeljo 26. aprila. Studeno v torek 28. aprila. Senožeče v torek 26. maja. Hrenovice v četrtek 28. maja. Slavina v nedeljo 6. septembra. Matejnja vas v ponedeljek 7. septembra. Št. Peter v torek 8. septembra. Trnje v sredo 9. septembra.

3. Dekanija Moravče.

Birma bo meseca junija in sicer:

Moravče v nedeljo 7. Vrhpolje v poned. 8. Peče v torek 9. Ihan v soboto 13. Brdo v nedeljo 14. Zlatopolje v poned. 15. Krašnja v torek 16. Blagovica v sredo 17. Česnjice v petek 19. Št. Ožbald v soboto 20. Št. Gotard v nedeljo 21. Čemšenik v torek 23. Izlake v sredo 24. Kolvrat v četrtek 25. Sv. Gora v petek 26. Vače v nedeljo 28. Sv. Helena v ponedeljek 29. Dol v torek 30.

4. Dekanija Trnovo.

Birma bo meseca septembra in sicer:

Zagorje v četrtek 10. Knežak v petek 11. Trnovo v nedeljo 13. Prem v torek 15. Košana v četrtek 17. Šmihel v petek 18. Suhorija v soboto 19. Vreme v nedeljo 20.

5. Ljubljanska okolica.

Tomišelj v nedeljo 27. septembra. Želimlje v torek 29. septembra.

Občinski posredovalni uradi — liberalna jeza. Nič manj kot $\frac{1}{3}$ vseh liberalnih poslancev v deželnem zboru je advokatskega stanu, zato je jeza na posredovalne urade umljiva. Ko se je načrt postavil za posredovalne urade delal, smo precej rekli, da ugovori liberalcev zoper posredovalne urade izvirajo le iz skrbi za njihove advokate. Zdaj ko so posredovalni uradi komaj leto dni v veljavi, kažejo številke, ki jih je zbral deželni odbor, še bolj jasno, kako utemeljena je bila liberalna skrb za — k m e t a. Pravili so namreč, da iz zgolj skrbi za kmeta ne morejo pritrditi posredovalnim uradom. Poglejmo številke! Posredovalnim uradom je bilo predloženih v razpravljanje v enem letu, in sicer od strank samih: civilno-pravnih slučajev 1310; kazensko-pravnih 1868, sodišča so predložila v poravnavanje 1677 slučajev, tako da so imeli vsi posredovalni uradi razpravljati o 1310 civilnih in 3545 kazenskih slučajih. Brez uspešnih je bilo 332 civilno-pravnih in 1564 kazenskih slučajev, ali vsega skupaj 1896. Uspešno se je razpravljalo v 1009 civilnih in 1672 kazenskih slučajih. Tedaj se je sklenilo pred posredovalnimi uradi nič manj kot 2681 poravnava. Ako se šteje na vsako tako poravnavo stroškov 30 do 40 K, pa bo umljiva liberalna skrb za kmeta! Končno se pripominja, da te številke niso popolne, ker od nekaterih občin deželnemu odboru še poročila niso došla. Nekaj slučajev je pa še visečih, oziroma nerešenih.

Essad paša v Ljubljani. Pret. nedeljo se je peljal z brzovlakom Essad paša z alb. deputacijo skozi Ljubljano. Albanski dostojanstveniki so se vozili v navadnem vozu I. razreda. Pred vozom se je zbralo nekaj Ljubljančanov in ena Ljubljančanka, s katero je Essad paša govoril. Albanci in tudi Essad paša so gledali na radovedne Ljubljančane in se ljubeživo smehljali. Ovacije pa Ljubljančani Essad paši niso nobene priredili. Essad paša se je peljal v Trst. Tudi v Litiji in po drugih postajah je veliko radovednežev gledalo Essad pašo. Albanska deputacija se je z Dunaja peljala v Trst, odkoder se na Lloydovem parniku odpelje v Drač.

Zopet velika nesreča v Zagorju ob Savi. V soboto okrog 10. ure dopoldne se je dogodila v kamnolomu gospoda Birolla velika nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Delavca Glavač Lenart in Sajovec Blaž sta izstreljevala skale z dinamitom. Pri tem pa sta, kakor se splošno sodi, prišla na neko nekaj dni staro duplino, iz katere baje

ni bil dinamit popolnoma izstreljen, ter ondi zopet naprej vrtala. Naenkrat pa se je užgal dozdevno prej ostali kos dinamita ter obadva delavca vrgel kake štiri metre visoko v zrak. Delavec Glavač, ki zapuša vdovo in sedem nepreskrbljenih otrok, je ostal na licu mesta mrtev in ves razmesarjen. Drugi delavec Sajovec je sicer ostal še živ, toda tudi ta je zelo poškodovan; zlomljena mu je ena roka in poškodovane ima oči, da ne bo nikdar več videl. Vsekakor bi bilo priporočati pri rabi dinamita malo več pozornosti.

Čebelarstva podružnica v Kamniku ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 8. marca 1914 ob pol 3. uri popoldne v gostilni pri »Krištofu« v Kamniku. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz Dolenj. Logatca. Dolgoletni želji po nujno potrebnem povečanju oziroma prezidavi naše župne cerkve bo, upamo, kmalu ustrezno. Gospod arhitekt in stavbni vodja Jos. Jakusch iz Ljubljane nam je napravil načrte s posebnim ozirom na ohranitev arhitektonskega presbiterija, in centralna komisija za ohranitev spomenikov na Dunaju jih je že potrdila. V kratkem se razpiše konkurenčna obravnava za potrebna dela, ki se po možnosti izvrše že letos.

K nesreči v Vremskem Eritofu. Kakor znano, še sedaj niso izkopali onih devet ponesrečenih delavcev v vremskem premogovniku. Kopali so od nesreče do sedaj, torej blizu tri mesece, izhod za silo. Ta je sedaj dovršen in pričakujejo samo komisije in potem se očisti znani nesrečni kraj, imenovan »Gesenke«, kjer leže ponesrečenci. — Ravno sedaj pa, ko se pričakuje, da dobe ponesrečene, je pa naenkrat družba, ki vodi premogovnik, odpovedala delo vsem delavcem, izvzemši one, ki delajo pri strojih, po številu šest. Odstavljen je tudi delovodja Schmidt, ki je nemški državljani. — Radi tega so nastale med ljudmi razne kombinacije o vzroku tega koraka, ki je neznan. Sodí se, da je to korak, ki je storjen le, da se družba umakne preiskavam in raznim kaznim. Vsi namreč vedo, da delo ni ustavljeno za vedno. Delavcem je odpovedano s 15. marcem.

Konjski tat Figer — ustreljen. V. Kozju na Hrvatskem je prosluli konjski tat Figer, ki ga kranjske, štajerske in hrvatske oblasti že dolgo iščejo, prignat par volov, ki ju je na posestvu Krajačiča ukradel, na sejem. Listka ni imel in hotel vola nekemu zelo po ceni prodati. Kupec, kateremu se je to seveda čudno zdelo, je zato poklical orožnika, pred katerim pa je Figer naglo bežal, ko ga je zagledal. Ker se na orožnikov poziv ni ustavil, ga je orožnik ustrelil.

Umrl je preteklo soboto v Solnogradu kardinal Kačtaler v 82. letu svoje starosti.

Tisoč porok na en dan. Na Dunaju je bilo na pustno nedeljo tisoč porok. Pravijo pa, da jih je letos dosti manj mego druga leta in da je temu kriva draginja!

Cerkven koncert. V sredo, dne 11. marca ob pol 8. uri zvečer se bo proizvajal v frančiškanski cerkvi strogo cerkven koncert. Frančiškanski pevski zbor slovi kot eden najboljših cerkvenih zborov in njegov dirigent p. Hugolin Sattner je naš najboljši komponist. Koncert je izborno naštudiran in bo užitek izreden. Kdor ljubi cerkveno glasbo in umetnost, naj pride. Sodelujejo: Gospod glasbeni ravnatelj Rudolf pl. Weis-Ostborn, gospod profesor Adolf Robida, pevski zbor frančiškanske župne cerkve in orkester godbe pešpolka št. 27. Spored je sledeč: 1. E. Hochreiter: Salve Regina, za mešan zbor in orgle. 2. J. Rheinberger: Kyrie in Gloria iz C-dur maše, za zbor in orkester. 3. F. X. Engelhard: »Brezmadežna«, pesem za zbor in orgle. 4. J. Rheinberger: »Pasiongesänge«, za zbor in orgle. 5. P. H. Sattner: »Kdo je ta?«, tenor-solo iz oratorija »Assumptio«, poje gosp. profesor Adolf Robida. 6. P. Griesbacher: »Tristis est anima mea«, zbor a capella. 7. J. B. Foerster: »Stabat Mater«, za zbor in orkester. — Že navedene točke nam upravičujejo nado, da je spored prvovrsten in so zastopane vse struje cerkvene glasbe. Točke nam nudijo najboljše stvari iz moderne glasbene literature. — Sedeži po 1, 2 in 3 K, stojšča po 60 vin. Dobivajo se v predprodaji v Katoliški Bukvarni in na večer koncerta ob stranskih vhodih v frančiškansko cerkev. Opozarjamo posebno častito duhovščino z dežele, da se koncert konča od 9. uri, tako da se vsak lahko že isti večer vrne z vlakom domov.

Turk postal katoličan. Iz mohamedanske vere v katoliško je prestopil pri sv. Petru v Ljubljani 33 letni delavec Atif Sadibašić. Več mesecev ga je pripravljala g. župnik J. Petrič in ga v nedeljo, dne 22. m. m. krstil. Pri krstu je Sadibašić dobil ime Adolf. Takoj po krstu je prejel sv. obhajilo, nato pa je bil poročen z vdovo Alojzijo Lah, roj. Vektoraz.

Trpljenje Jezusa Kristusa v kinematografu »Ideal« v Ljubljani. V prekrasno barvani živi sliki se kaže od petka, dne 20., do četrtega, dne 26. marca, rojstvo, delovanje, čudeži, trpljenje in smrt Jezusa Kristusa. Ta slika je najnovejši izdelek svetovnoznane tvrdke Pathé frères in se ne more primerjati z dosedaj kazanim v nobeni meri, kajti prekaša vse dosedanje slike te vrste. Visoki cerkveni dostojanstveniki so se izrazili o njej z največjim priznanjem. Slika je očarujoča in trditeljna, da je največji in najlepši umotvor kinematografije. Te slike ostanejo vsakemu, ki si jih ogleda, v neizbrisnem spominu vse svoje življenje!

Umrli je v št. Lovrencu 70 letna ugledna gospodinja Marija Oblak, mati župnika Antona Oblak in revizorja Val. Oblak. Bila je žena in mati kakor jih je malo.

Nesrečno žganje. Pred par dnevi se je obesil na Kavranu pri Kamniku 26letni žganjar iz Sel. Žalosten konec si je naredil v žganjarni, kjer se je naj-

raje mudil. — Pred par tedni pa si je z britvijo prerezal žile na roki nek žagar v vasi Godič, tudi v bližini Kamnika. Natrkan je prodal svojo hišo, pa si je to tako gnal k srcu, da se je zopet napil ter si v pijanosti hotel vzeti življenje. Sedaj čaka v bolnici smrti. Kdaj se bomo zganili, da nastopimo z vso odločnostjo proti nesrečnemu žganju, ki zahteva toliko žrtev?

Podpirajmo dobrodelne zavode! S Krasa: Glavna opora verske zavesti in pot do prave časne in večne sreče so katoliške šole. Pa tudi te takozvane katoliške šole žalibog na mnogih krajih naše domovine ne ustrezajo svojemu namenu, in sicer radi tega, ker nam še vedno primanjkuje dobrih katoliških učiteljev. Presrečna župnija, ki ima katoliške učitelje, ki so res pravi krščanski vzgojitelji! Srečne posebno tiste fаре, kjer delujejo samostanske šole. Tako šolo imamo mi Kraševci v krasnem Tomažu, kjer deluje šest častitih sester kot učiteljice. Ker je pa zavod postavljen z velikimi stroški, je navezan na srca dobrotnikov in njih prostovoljne milodare. Deželna vlada v Ljubljani je dovolila imenovanemu zavodu pobiranje miloščine po vsej kranjski deželi. Če torej, dobro kranjsko ljudstvo, letos na pomlad potrkajo na vrata naše častite sestre, proseč milodarov za omenjeno prekoristno šolo, pokažite, da imate odprto srce in darežljivo roko v dušno korist našemu kraškemu ljudstvu!

Čebelnja pridnost. Neki nemški znanstvenik je izračunal, da morajo čebele izsrkati 7 i pol milijona deteljnih cvetov, preden spravijo skupaj 1 kg sladkorja. Za 1 kg medu, ki vsebuje približno 75 odstotkov sladkorja, je treba torej 5.700.000 deteljnih cvetov.

Do smrti mučeno dete. V Novi vasi pri Zagrebu sta živela v divjem zakonu ločena žena Marija Saboliček in neki Aleksander Kustovič. Marija Saboliček si je od sosednje družine Smodej, ki se je selila v Našice v Slavonijo, izprosila njihovo štiriletno hčerko Josipo, češ da jo hoče vzeti za svojo. To pa Kustoviču ni bilo prav ter je nedolžno dete od vsega početka sovražil in mučil kakor je vedel in znal. Radi otroka je bil večkrat prepričan, da je začela otroka sovražiti in mučiti tudi Saboliček. Rada bi bila staršem dala dete nazaj, a ni vedela, kje biva. Sosedje so opazile, da priležnika otroka neusmiljeno pretepata in imata vedno zaprtega. Dostikrat so slišale, kako je otrok jokajoč prosil kruha, a dobil je batine. Dne 29. decembra, lani je otrok nenadoma umrl; medtem ko je bila Saboliček po svojih opravkih zunaj doma, je bil Kustovič z otrokom sam doma. Poklicanemu zdravniku dr. Fischerju je Kustovič rekel, da se je otrok igral na stolu, on je pa spal v postelji. Naenkrat ga vzbudi deklčin krik in ko pogleda, vidi, da je deklica padla s stola in takoj nato izdihnila. Zdravnik je velel otroka sleči in tu so se pokazali nešteti sledovi udarcev, telo pa je bilo popolnoma izsušeno in se stradano. Kasneje so dete raztelesili in

dognali, da je dete umrlo vsled silnega udarca po temenu. Želodec je bil čisto prazen. Zdravniki so izključili možnost, da bi se bilo dete pri padcu samo tako pobilo. Nečloveška Saboliček in Kustovič se bosta imela zagovarjati pred sodiščem radi navadnega umora; državno pravdnštvo je že dvignilo obtožbo.

Gorenjske novice

g Boh. Srednja vas. Dne 14. in 15. svečana je priredil naš deželni odbor kmetijski tečaj, na katerem so predavali: gospod živinozdravnik Črne o prvi pomoči pri boleznih živine, gospod Legvart o prešičereji, gospod Hladnik o govedoreji in gospod dr. Lovro Pogačnik o pomenu kmetijskih zadrug. — Našega vrliga gospoda župana Korošca je zadela bridka izguba. Njegovemu edinemu sinu je neizprosna jetika pretrgala nit mladega, upolnega življenja. V petek, dne 27. svečana smo ga spremili k večnemu počitku. Sprevod je bil tako sijajen, da ga naša fara še ni kmalu videla tacega. Naj bi bilo to spoštovanemu možu vsaj v nekoliko olajšavo njegovega bridkega gorja. — Sneg se že od nas s solzami posavlja, kakor da se mu dela krivica, ker jo mora tako zgodaj pobrati. Da bi le pozneje spomladi ne iskal zadoščenja! Dežja je pa v zadnjem času izredno veliko padlo.

g Gorenja vas v poljanski dolini. V naši dolini je vstal nov prerok, njegova visokost, trgovec Vencel Paleček. Prodajati je začel jako slabo blago — liberalne liste. Če imajo naši domači pristaši »napredne« stranke liberalne liste, jih imajo zase in ne delajo iz teh reči nobene kupčije in nobenega dobička. Paleček je pa tujec in njemu ne gre samo za širjenje liberalizma, ampak zraven še za »dobiček«. Paleček je petičen mož; k njegovemu premoženju so pa precej pripomogle naše čipkarice, katere je slabo plačeval, sam pa delal dobre dobičke. Če imate denar, Paleček, imejte ga, ampak z liberalnimi listi nas pa pustite pri miru. Za župana tako ne boste; če bodete pa take liste prodajali, bodete še manj; četudi mislite, da vam bodo k temu pripomogli.

g Kamniški okrajni cestni odbor je imel dne 20. februarja t. l. sejo. Račun za leto 1913 izkazuje: 66.115 K 27 vin. dohodkov, 43.411 K 60 vin. stroškov in 22.703 K 67 vin. preostanka. Proračun za leto 1914 se bode pokril s 17% okr. doklado, nasproti 25% dokladi l. 1913. Deželne ceste druge vrste postanejo po odobritvi deželnega odbora vse dosedanje okrajne ceste. Deželne ceste prve vrste pa: 1. Cesta iz Kamnika čez Tuhinjsko dolino, Motnik do Štajerske meje; 2. cesta iz Kamnika čez Mengeš do državne ceste v Trzinu; 3. cesta iz Kamnika čez Moste v smeri proti Kranju do kranjske okr. meje. Mesto

cestarja za gornji del proge Kamnik — Črna—Stajerska meja je razpisano. Zelenobetonski most čez Bistrico v Stranjah se gradi pod nadzorstvom deželne odbora in bode v nekaj mesecih prometu odprt. Zmanjš. dražba za nabavo gramoza in dajatev lesa za popravila mostov itd. vršila se bode v torek, dne 10. marca t. l. dopoldne ob 10. uri v Kamniku. Udeležite se te dražbe v obilnem številu, da ne bo kasneje komu žal!

g Sadjarsko društvo za kamniški politični okraj priredi dva dvodnevna praktična sadjarska tečaja v Šmarci dne 5. in 6. marca in na Brdu dne 10. in 11. marca. Tečaja vodi gospod deželni sadjarski učitelj Martin Humek. Spored: I. dan: Od 8. do 10. ure predavanje: Sadna plemena in vrste. Vzgoja sadnega drevja, požlahtnjevanje, precepljanje. Od 10. do 12. ure praktične vaje v požlahtnjevanju in prav posebno v precepljanju sadnega drevja. Od 2. do 4. ure predavanje: Oskrbovanje mladega sadnega drevja v prvih letih, saditev, gnojenje itd., naprava novih nasadov. Od 4. do 6. praktične vaje v saditvi in obdelovanju mladega sad. drevja. II. dan: Od 8. do 10. predavanje o oskrbovanju odrastlega sadnega drevja, snaženje, gnojenje, zatiranje škodljivcev. Od 10. do 12. praktične vaje v snaženju sadnega drevja in v raznih drugih delih, ki spadajo k oskrbovanju. Od 2. do 4. predavanje v izbiri sadnih plemen in vrst za dotične krajevine in gospodarske razmere. Sadna uporaba, zlasti s posebnim ozirom na protialkoholno gibanje. V vsak tečaj se sprejme kakih 20 mladih gospodarstev in fantov. Vsak udeleženec mora biti s srcem sadjar in biti pripravljen tudi v jeseni priti na kratek enodnevni tečaj ob spravljanju sadja. Vsak udeleženec dobi potrebno sadjarsko orodje, in sicer: cepilni nož, drevesno žago, drevesno strguljo in drevesno krtačo proti četrtini nabavne cene. Udeleženci naj se prijavijo na naslov: Sadjarsko društvo na Homcu, p. Radomlje.

g Moravče. Mnogokrat smo že pisali o nerednosti naše pošte. Zaostajala so pisma, brzojavni so bili večkrat kasnejši kot pisma itd. Pod novim gospodom poštarjem se je pa začel vzoren red. Zato je bil res umesten sklep občinskega odbora, da se v zvezi z drtijsko občino naredi prošnja na poštno ravnateljstvo za dva poštna sela. Ljudje iz okolice morajo plačevati od pisma 10 vinarjev, od vsake razglednice pet vinarjev, od drugih pošiljatev pa še več, vrhu tega pa dobe ljudje mnogokrat pisma že prepozno. Prosili smo zato; po posredovanju naših poslancev morda v kratkem času dosežemo, da bodo dobivali ljudje svoje poštno pošiljatve brez plačno vsak drugi dan.

g Ribno pri Bledu. Pretekli teden smo pokopali moža poštenjaka Jan. Šoklića s Sela pri Bledu. Svoj čas je bil občinski odbornik, ustanovitelj dobro idoče mlekarne, oziroma sirarne na Selu, kateri sedaj načeluje njegov sin, in sploh zaslužen mož.

Bil je vzoren gospodar, ki si je z umnim kmetijstvom pridobil lepo premoženje, bil je pobožen kristjan, ki je prihajal vsak dan k sv. maši, dokler je mogel hoditi, v politiki pa je bil odločno naš mož. Bog mu bodi plačnik za vse! Naj počiva v miru!

g Smlednik. Kmetijsko društvo za smleško župnijo je imelo dne 1. marca svoj občni zbor. Iz poročil je bilo razvidno, da društvo dobro napreduje. Manjka le še, da bi kolikor mogoče vsi kmetje pristopili kot člani društvu. Po občnem zboru se je izrekla poslancem S. L. S. soglasna zaupnica pri njihovem delovanju v deželnem zboru in odboru.

g Šinkov turn. Dne 26. februarja se je ponesrečil Andrej Lužar. Motorni stroj, na katerega je slamo rezal, mu je potegnil roko in mu jo prerezal za pestjo proč.

g Iz Tržiča. Dvakrat je napolnilo občinstvo dvorano društva sv. Jožefa pri predpustni veselici na pustno nedeljo in pustni torek. Kmečki koncert, proizvajan od moškega zbora, je žel največ pohvale. Dvakrat so morali našemljenci godci na oder. Le žal, da so prostori društva preozki, da ni mogoč pravi društveni razvoj. Vse hrepeni po lastnem domu; ga bomo li kdaj dočkali? — Pri Sv. Ani imajo novega župana, sedaj bodo dobili pa menda tudi novega učitelja, oziroma učiteljico, ker je sedanji g. Luka Albrecht, ki je deloval tu že dolgo vrsto let, prestavljen v Cerklje na Gorenjskem. — V Križu pri Tržiču so ustanovili preteklo nedeljo »Orla« ob navzočnosti zastopnikov telovadnih odsekov kranjskega okrožja. Udeležba je bila obilna, vreme spomladansko. Navdušenje med križkimi fanti je bilo veliko. Novi »Orel« je že precej močan.

Dolenjske novice

d Iz Dobrniča. V nedeljo 22. m. m. je bilo zanimivo predavanje, za žene in odrasla dekleta. Predaval je g. Tomaž Rožnik, župnik, o svinjereji sploh ter kako ravnati s svinjami in kako je oskrbovati mlade prašičke. Navzočih je bilo mnogo čez 200 žen in deklet. Končno je gospod predavatelj povedal tudi nekaj smešnih, na kar se je ženstvo prav zadovoljno razšlo, želeč zopet kmalu kakšnega predavanja. — Od kar je sneg skopnel, nam vedno nagaja dež, da ne moremo dobiti listja za steljo živini, katero tako potrebujemo.

d V Krškem so ravno za predpust kovali mlado liberalsko stranko. Zraven so bili stari in zagrizeni liberalci: dimnikar, stohodiček in paša. Vsak pameten kmet vé, da tem zvitim ptičkom ni za kmeta, pač pa za kmečke — kronce!

d Kostanjevca. Liberalci tudi v našem mestu svojemu imenu ne delajo sramote. Zadnji čas so prišle na dan reči, ki kažejo, da niso ravno najbolj nedolžne ovčice. Vsled poziva deželne

odbora so se pregledali zapisniki občinskih sej in računi zadnjih let liberalnega gospodarstva. V nemalo začudenje so našli pregledovalci, da si je Grlovič kot bivši občinski tajnik tekom štirih let prisvojil vsoto 1143 K 33 h, ker je jemal previsoko plačo. Pri tej zadevi ni nič manj sokriv tudi bivši župan Polde Bučar, ki je Grloviču kljub izrecnemu sklepu občinskega odbora z dnem 7. marca 1909 vedoma previsoko plačo izplačeval. Ker znaša navedena krivično prisvojena plača okrog 10 odstotkov vseh letnih občinskih doklad, je jasno, kako veliki prijatelji kmeta so naši liberalci. Morda bodo skušali navedeno dejstvo utajiti. Saj od Grloviča bi bilo kaj takega pričakovati, ker ni samo debel, ampak tudi rad kako debelo pove. Značilno zanj je, da se mu je javno očitala laž pri odborovi seji »Občinske hranilnice«, pa ni imel poguma nastopiti sodnijskim potom, kar sicer prav rad stori nasproti našim somišljenikom. Zares čedni »svetniki« so to, kakor jih je nekdo imenoval pred kostanjeviškim sodiščem. — Cestni odbor za tukašnji okraj je v svoji zadnji seji sklenil, da se zgradi cesta Oštrc—Črneča vas kot deželna cesta druge vrste. Deželni odbor je tozadevno pomoč že obljubil. Tako bo v kratkem zgrajena ne samo cesta od Kostanjevice do Oštrca, ampak še dalje do Črneče vasi, s čemer bo zelo ustrezno premnogim vasem, ki so bile dosedaj skoro popolnoma odrezane od prometa.

d Iz krškega okraja. Meščanska šola v Krškem je izdala l. 1913. letno poročilo ob svoji 25letnici. Zanimive reči se tu berejo: Ko se je odprla leta 1878., je vstopilo 14 učencev; učila sta jih dva učitelja. Drugo leto je prišlo 27 učencev v prvi razred, v drugi razred pa so se oglasili celi trije izmed lanských štiri-najstih. V 25 letih je izdelalo to trirazredno šolo skupaj 239 dečkov, torej nekako deset vsako leto. Kaj so »ratalie? 20 obrtnikov, 22 trgovcev, 11 kmetovalcev, 45 učiteliev, 18 cesarskih, 14 privatnih, 10 pomožnih uradnikov, 5 vojakov, 31 jih je še bilo na drugih šolah, 11 še drugod, od 52 pa se ni vedelo, kje so in kaj so. Ravnatelj Ivan Lapajec sam odkritosrčno pove: Najbolje so izhajali tisti, ki so šli iz naše šole v boljšo šolo, ali pa, ki so šli v praktično življenje. Pove tudi: Iz bližnje krške okolice (Leskovec) nismo mogli vabiti učencev, ker so bili nesposobni za našo šolo, ki je nemška. Bolj porabljeni so bili štajerski, ki se že v ljudski šoli nemški uče. Torej, okraj zastoni plačuje to šolo.

d Novomeški torbar. Zavriskal sem, zapel, pa sem jo spet mahnil enkrat proti Gornji Straži. Da bi bil še bolj korajžen, sem jo ubral v »Johanovo« gostilno blizu ceste. Na mizi sem zagledal »Dan« in »Slovenski Dom«, pa me je kar nazaj vrglo. Kako more biti še le to branje škodljivo sem si mislil, če mi že pogled nanje tako škoduje. — V Dolnji Straži so me nekateri, ki par »silce« ta žganega vsak dan poplaknejo, prijeli za torbo, češ: kako bo pa zdaj, ko so mu

na Dunaju čeno zvišali. »Nič ne bo,« sem jim dejal, »pa ga pustite; boste bolj zdravi in pametni. Samo da je kruh po stari ceni, pa klobase, pa je dobro.« Pa so mi prav dali. — Pri Bezgovcu so mi pravili, da svetokriški paša in »egent Janezek« iz Potočne vasi po vaseh delita neko »Vodiško Johanco«. Pa met, pamet, sem jim dejal, saj imamo doma dosti naših Johanc, pa bi še bukve o vodiški brali. Salomonov ata v Potočni vasi tudi »Slovenski Dom« berejo. No ja, saj imajo zato tudi bolj judovsko ime. — V državni trtnici v Bršlinu so že pričeli z delom. Marsikdo si bo prisluzil pri tem nekaj krajcarjev za »sol in za tobak«. — V Koščakovi gostilni v Novem mestu je bila pa vojska, pa ne med Turki, ampak med železniškimi delavci. Domači hlapec Šimen jih je prišel mirit. Nekemu pretepaču pa ta stvar ni bila prav in ga je sunil z nožem v prsa. Šimena so odpeljali v kandijsko bolnišnico usmiljenih bratov.

d Št. Jernej. Na pustni torek je vlačil Brulčev Pepe po trgu vodiško Johanco. Kaj hočemo: Gliha skup štrija. — Vojaška komisija je dne 28. februarja pri nakupovanju konj za ježo in vožnjo kupila šest konj. Neki posestnik je dobil za svojega konja 1100 kron. Kupci, pridite ob takih prilikah k nam, lahko si ogledate in kupite dobre in lepe konje!

d Škocijan pri Mokronogu. Prav lepe poroke so se vršile letos v Škocijanu. Izmed petero parov predpustom je bilo troje takih, da sta pristopila ženin in nevesta med poročno sveto mašo k svetemu obhajilu. Za naše hribe izjemna prikazen je bila poroka, da sta bila ženin in nevesta iz Marijine družbe. — Občinske potrebščine v Škocijanu so preračunjene za leto 1914. na 9815 K 7 h. Izmed tega gre samo za šole 4815 K 7 h. V tem še ni všteto popravilo šole na Telčah, ki znaša 400 K. Torej samo za šole gre pri nas letos 5215 K 7 h.

d Iz Št. Ruperta. Zapustil nas je povsod priljubljeni gospod dacar Dolenc. Šel je v svoj domači kraj, v Borovnico. Veliko dobrega je storil za našo stranjo. Na njegovo mesto je prišel gospod Žitnik. Prepričani smo, da bo v vsem posnemal svojega vrliga prednika. — Na Lontovžu je umrla Marija Metelko, ki je bila tri leta in pol neprestano v postelji. — Dolar iz Kota prodaja vinograde v Apnenku, menda po 60 h trto. — Pri pustni 40urni pobožnosti je bilo nad 1600 obhajanih. — Občinski odbor je imenoval g. kaplana Strajharja za svojega častnega člana, kar je s svojim dolgim trudopolnim delom tudi zaslužil. — Semenja na Cirkniku je bil dobro obiskan, kakor po navadi. Videlo se je posebno veliko lepih volov, katere so prignali dobri gospodarji iz hribov. Cene so bile srednje. Upajmo, da se cena dvigne in ne bodo naši kmetje pod nič dajali dobrega blaga! — Na šolskem vrtu je voluhar napravil ogromno škodo; oglodal je čez 500 drevesc.

d Zagorje ob Savi. Boj za šolsko stavbo v Zagorju nam je prinesel mar-

sikaj zanimivega. Zagorski občinski moške hočejo imeti na vsak način novo stavbo, seve na račun davkoplačevalcev-kmetov. Hočejo se postaviti na račun drugih, čeravno je nova stavba nepotrebna, če se zida šola v sosedni občini Kotredež, kamor odpade skoro polovico otrok zagorske šole. In kljub temu je nova stavba proračunjena na okrog 100.000 K; načrti sami že stanejo 1900 K. — Občni zbor gasilnega društva je bil zadnjo nedeljo. Nakane liberalcev izpodrinili načelnika g. Rancingerja, so spodleteli; dosegli so, kar so najmanj pričakovali, da je v odboru sedaj naša večina. Niti enega nimajo svojega, če izvzamemo enega, ki so ga mislili sami vun vreči, drugi so pa Čobalovi. Za načelnika je zopet izvoljen g. Rancinger. — Tudi občinskemu odboru je nekaj izpodletelo. V eni seji, ko so delali proračun, so črtali cerkovniku nekaj kronic, ki jih je dobival že čez trideset let. Črtali so jih, a sedaj so pa vsi zopet glasovali soglasno, da se mu še dajo. — Tomšič, ki je ustrelil svojo ženo v Zavrtač, je bil obsojen na šest let težke ječe, na dan dejanja s postom in trdim ležiščem. Poglejte, kaj dela pijančevanje!

d Iz Žužemberške okolice. V Hinjah in v Amorusu je predaval dne 22. februarja gospod živinozdravnik Varđoto o prvi pomoči in o boleznih pri živini. — V ambruški fari je bilo predpustom pet porok.

d Žužemberk. Predpustna zabava v nedeljo, dne 15. februarja, je zadovoljila gledavce, kakor le malokatera. Cel spored je bil skrbno sestavljen. Še prav posebno so pohvalili abstinence, mojstra Petra, deklico Kavarico in venček narodnih pesmi. — V torek, dne 17. februarja se je začel sveti misijon. Vodili so ga 3 čč. gg. lazaristi. Vsa čast domači fari, ki je z malimi izjemami z veliko gorečnostjo obiskovala misijonske pobožnosti in prejela sv. zakramente. Pa tudi okoličani iz sosednih far so prihajali kljub slabi poti in neugodnemu vremenu v nepričakovano velikem številu poslušat pridige in svete maše. Med ljudstvom je še veliko požrtvovalnosti. Prišli so nekateri po pet ur daleč, da so opravili sveto spoved. Neka žena n. pr. je čakala 29 ur na spoved in sveto obhajilo, ves čas tešč. Zadržje tri dni se je obhajala zajedno tudi 40urna pobožnost v čast sv. Rešnjega Telesa. Spovednikov je bilo te dni dvanaest na razpolago. V torek, dne 24. februarja, je bila sklepna pobožnost in ljudstva toliko, da se je vse trlo.

Notranjske novice

n Idrija. Iz cestnega okrajnega odbora. Iz seje dne 16. februarja se nam še poroča: Ker zahteva vsakoletno popravilo lesenega mostu čez Soro v Žireh precej stroškov, je cestni odbor sklenil — da se jim izogne —

prispevati za novi železobetonski most 30.000 kron v štirih letnih obrokih. Od te vsote ima prihranjenih že 6000 kron, ravno toliko pa je postavil v ta namen v letošnji proračun. Prihodnja 3 leta bo z enakim zneskom prispeval. Dež. odbor bo gotovo tudi primerno vsoto dodal, pa tudi žirovska občina ne bo smela v tem oziru mošnjička zadržati. — Cesta čez Račevo se bo v doglednem času gradila, kadar bodo denarna sredstva pripuščala. — Za novo cesto pri Kanomlji pa slabo kaže, ker je goriški deželni odbor noče graditi iz Oblakovega vrha nizdol v Trebušo; mu manjka denarja. Kanomeljčani se bodo morali obregnuti, da se jim na kak drugi način sedanja, brez kake primere skrajno slaba občinska pot popravi. Ne razumemo, da državna oblast ne poseže vmes, odnosno ne pomaga to prepotrebno cesto graditi v tako nevarnem kotu ob tuji meji? Nameravana cesta bi bila v vojaškem oziru, ne glede na gospodarske razmere, jako važna. — Iz enakega vzroka odpade tudi zgradba iz državne ceste proti sv. Luciji čez Jazne, Otalež, Plužnje in Zavodenj nameravane ceste. Kaj pomaga graditi cesto, ki bi imela dva nedovršena konca, pa nobene zveze. — Glede nove ceste Godovič—Zavratec—Žiri—Sopotov mlin se je naprosil deželni odbor, da napravi načrte in troškovnik za to cesto. Poleg tega se je obravnavalo tudi še o drugih manj važnih stvareh.

n Spodnja Idrija. Franc Svetlik iz Karnic, župnije Spodnja Idrija, je s svojim očetom sekal 16. februarja smreke v gozdu. Opoldne jima prinese šestletni sinko Franc kosilo. Imela sta ravno na tleh večjo smreko, ki sta ji odsekavala veje. Kar se smreka preobrbe in udari s svojim vrhom malega Francka po trebuhu. Otrok zaječi, a hoče še sam domov. Seveda mu oče tega ne pusti, ampak ga ponese v hišo. Čez dva dni pa je bil mali Francek mrlič v veliko žalost svojih dobrih starišev, katerim je bil vedno v veselje, saj je bil zelo razumen in priden.

n Iz Parij — občina Zagorje na Pivki. Prvič se oglasimo v »Domoljubu«; do danes se od nas še ni bralo. Ker nas torej še ne poznate, se vam moramo predstaviti: Preprosti kmetje smo, bolj stare korenine, od časnikov beremo samo »Domoljuba« in »Kmetovalca«, alkohol sovražimo, v miru med seboj živimo in skupaj držimo. Pred šestimi leti so nas zagorski liberalni kolovodje zapeljali pri volitvah, rekoč: kmet naj kmata voli, in nam na dolgo in široko razlagali, kako dobro nam bo, ako izvolimo njihovega »neodvisnega« kandidata za poslanca. Kot preprosti kmetje smo se dali takrat zapeljati in smo oddali svoje glasove za »neodvisnega« liberalca. Seveda smo vsi skupaj žalostno pogoreli. — Iz radovednosti so potem nekateri izmed nas naročili »Domoljuba«, ki nas je v kratkem času prepričal, koga smo takrat volili. No, sedaj se pa že ne damo več. Prišli smo do trdnega prepričanja, da je za nas kmete še vedno najboljša S. L. S.,

najslabejša pa mestna liberalna stranka. Zato pa smo in bomo v prihodnje kakor en mož volili kandidata S. L. S. To pa — od zadnjih deželnozborskih volitev — zagorske liberalne kolovodje silno peče. Posebno so se spravili nad našega vrlega voditelja, po domače »Hodana«, katerega so dne 16. svečana t. l. v njihovem »Slov. Narodu« zasmrnavali s »koritarjem« ter mu predbacivajo, da se je zato od njih obrnil, ker misli prezidati hlev in da bode laglje in več podpore dobil. Resnica pa je, da ima Hodan velik in najnovejši urejen hlev in se mu za prezidavo, kakor tudi za podporo niti ne sanja. Mi Parci pa sedaj »Hodanu« še bolj zaupamo, ker mu je liberalen list sam dal spričevalo. Zdaj smo popolnoma prepričani, da nas »Hodan« prav vodi, ker ga liberalci obrekujejo. — Parski kmetje.

n Trnovo na Krasu. Na pustni torek so se topli pri Duldežu v Trnovem. Bil je ples in kakor skoro povsod se je končal s pretepom. Franc in Janez Štefančič iz Trnovega sta napadla Janežičevega iz Kosez in ga tako razmesarila z noži in steklenicami, da bode težko okrevaj. Sedaj je v bolnišnici v Postojni. Štefančiča pa so prijeli in je v zaporu v Ilir. Bistrici. Nesrečni ples in alkohol! Prav ima občina v Trnovem, ko je sklenila, da ne da nikomur dovoljenja za ples. — Da se ne dela krivica g. Jožefu Kregar iz Il. Bistrice, popravljamo, da je podagent Franc Kregar iz Ilir. Bistrice tisti, ki je spravljial vojaščini podvržene osebe v Ameriko in ki se nahaja sedaj v preiskovalnem zaporu. Slepil je oblasti s tem, da je s potnimi listi drugih oseb oskrboval izseljence. Baje jih je veliko iz naše doline spravil, ki bi drugače ne šli. Bil je strasten liberalen agitator ob zadnjih volitvah za deželni zbor. — V Ilir. Bistrici se zaloga v konkurzu se nahajajoče trgovine Ivan Tomšiča v Ilir. Bistrici razprodaja.

n Zagorje na Krasu. Ker je naša živinoreja naš najboljši up bodočih dohodkov, ko bodo gozdovi izsekani, je prišel k nam predavat živinozdravnik dr. Lampret iz Postojne. Njegov pouk je bil potreben in koristen, ker se kmetje za živinorejo premalo zanimajo. Lepo je govoril ter kazal na potrebo izboljšanja pašnikov, priporočal posebno prašičerejo in svaril pred mazači ob slučju nesreče. — Vsi so mu bili hvaležni. To je bilo popoldne v šolskih prostorih. Zjutraj pa je pred cerkvijo govoril drž. poslanec Jožef Gostinčar. Bilo je veliko ljudi. Ko so slišali, kako pogumno je nastopil in res po domače govoril, je takoj pridobil vse zase. To je pa zbudilo liberalce. Prvi se je oglašil, kot se nam poroča Erjavčev France, nek star fant, ki je na vse grlo kričal: živi-jo; ljudje so pa rekli, da kliče nevesto, pa je bilo za ta predpusť letos zopet prepozno. — Ker je bila pa ravno pustna nedelja, je nosila ena maskara okoli metlo med shodom. Hvala Bogu, da je bila ta dan samo ena maskara v Zagorju. Ko so se pa gospodje odpeljali, so jih naši li-

beralci spremili s strašnim vpitjem. To je bila menda zahvala živinorejcev za trud okrajnemu živinozdravniku. — Tako bo ves svet zvedel, kako smo napredni. Ker pa nekdo v »Narodu« vpraša, zakaj je ravno zadnje čase več dopisov v »Domoljubu«, tedaj pa radovedno vprašamo tudi mi, kdo je pa pisal v »Domoljuba« prejšnja leta? Zato pove-mo odkritosrčno, da niti zadnjega niti današnjega dopisa ni pisal niti doposlal noben duhovnik, kar lahko uredništvo potrdi. Je še kakšna druga roka, ki zna pisati.

n Žiri. V deželnem zboru je bil pretekli teden pogovor o dveh stvareh, ki nas Žirovce posebno zadevata. Poslanec Perharc je podrezal zaradi novega mostu čez Sovro pri cerkvi, poslanec Kobi pa za račevsko cesto. Deželni odbor je dobil nalogo vplivati na idrijski cestni odbor, naj to zadevo pospeši. Prepričani smo, da nam bodo šli tudi Idrižčani pri tej za nas tako potrebni cesti na roko in da bomo kmalu lahko zapisali: cesta se takoj prične graditi. — Bivši nadučitelj L. Böhler je prestavljor v Grahovo pri Cirknici. Druge učiteljske moči za enkrat še ostanejo. — V Ledinah se vrši čipkarski tečaj, ki ga vodi gdčna. Kopač iz žirovske šole. — Prihodnje predavanje izobraževalnega društva bo na sv. Jožefa popoldne v Domu. — Marijina družba se pripravljala na igro sredi posta. Nato pa pridejo na vrsto »Rokovnjači«. Občni zbor kmetijskega konsumnega društva bo na dan sv. Jederti dne 17. t. m.

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE NA NOTRANJSKEM.

Dne 12. marca se vrši dopolnilna volitev v deželni zbor za notranjski okraj, ki ga je zastopal dosedaj pokojni kanonik dr. Ignacij Žitnik. Notranjski močje bodo imeli zopet besedo in bodo brez vsakega dvoma pokazali, da stoje z vsem srcem na strani Slovenske Ljudske Stranke. Slovenska Ljudska Stranka je tista, ki je raztrgala železne verige, v katere so ukovali notranjskega kmeta notranjski magnatje in oderuhi. Slovenska Ljudska Stranka je storila za Notranjce neizmerno veliko dobrega. Napravila je iz hlapcev oderuštva zopet močje in naredila iz liberalnih sužnjev zopet proste ljudi.

Kdo pa je kandidat liberalne stranke?

Kandidat liberalne stranke je Ivan Urbančič, gostilničar v Trnovem.

On je bil svoj čas, pred 20 leti, eden glavnih priganjačev in agitatorjev liberalne stranke v Trnovem. V njegovem hramu ste bili pred vsakimi volitvami vedno po dve posodi, ena polna vina, druga polna šnopsa. Volivce so zganjali v njegov hram kakor kostrune in jih vpijanjevali, oče Urbančič in njegovi tovariši so jim pa pisali glasovnice! Zakaj so pa tako delali? Zato ker so bili oče Urbančič eden najhujših nasprotnikov zadrug in posojilnic in vseh takih reči, ki so bile v stanu notranjskemu kmetu zopet na noče pomagati!

Ravno letos bo dvajset let, kar se je vršil ustanovni shod posojilnice in hranilnice v Trnovem. Da bi to preprečil, je

najel Urbančič muzikantarje in demonstrante in jih sam na čelu vodil, da bi shod razginal in posojilnico preprečil! Če bi bilo po njegovem, bi bil notranjski kmet še danes suženj in hlapec notranjskih mogotcev.

Urbančič je pa tudi imeniten kristjan in katoličan. Vero menjati se mu zdi toliko, kakor vsak dan drugo marelo razpeti. Poslušatelj Dne 24. avgusta 1898 je poslal na c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni sledeče pismo, s katerim naznanja, da je postal razkolnik:

»Jaz nisem zapopaden v farni zvezi, ker sem se vplivu onih kaplanov, kateri so me pri vsaki priliki obrekovali, odtegnil s tem, da sem s svojo družino postal pravoslaven (ortodoks). Jaz s katoliškimi duhovniki nočem imeti nikakega posla več in zahtevam, da me puste pri miru, kakor jaz nje pustim.

Trnovo, dne 24. avgusta l. 1898.

Ivan Urbančič,
lastnoročno.»

Nekoč mu ni bil neki trnovski kaplan po volji. Hitro je napravil vlogo na ljubljanski knezoškofijski ordinarijat, da se kaplan v teku 11 dni prestavi, če ne, bo izstopil iz katoliške Cerkve. Tista vloga se začne tako-le: »Prečastitemu knezoškofijskemu ordinarijatu v Ljubljani Ivan Urbančič, župan, načelnik okr. cestnega odbora v Il. Bistrici, načelnik okr. zdravstvenega sveta Il. Bistrica, načelnik gasilnega društva itd. v Trnovem hiš. št. 84.« Konec pa: »sicer bom v nasprotnem slučju — ako č. gosp. kapelan do 25. t. m. premeščen ne bode in jest o tem obveščen ne bodem — primoran izstopiti s svojo družino iz društva sv. rim. kat. vere... Beležim se — z solznimi očmi.«

Tekom let je pa oče Urbančič prišel ob čisto vse šarže in ob ves kredit. Tudi njegovo žuganje z razkolništvom mu ni nič pomagalo. Oče Urbančič so najbrže danes spet katoliške vere, ampak iz teh pisem se jasno kaže, kako »globoko« vero so imeli in so mislili, da je vera kakor srajca, ki se preobleče. In takega moža naj bi notranjski kmetje volili?

Pri zadnjih občinskih volitvah v Trnovem je pa oblekel Urbančič spokorno srajco. Sam od sebe je rekel, da z liberalci ni na Kranjskem »nič« in da je edina stranka na Kranjskem, s katero moramo iti, Slovenska Ljudska Stranka. In tako je prišel kot samostojni kandidat v podobčini Trnovo v občinski zastop, kjer sedi med samimi pristaši S. L. S.

Ampak kakor lisjak, tako tudi oče Urbančič menja vedno svojo dlako. Danes je kandidat »neodvisne« stranke, to se pravi od liberalcev odvisne stranke. Urbančiča kandidirajo tisti močje, ki pišejo v »Slovenski Narod«, da je zvišanje deželne doklade na 1 krono zemljiškega davka samo za 15 vinarjev velika krivica, ki kriči do neba.« Urbančiča kandidirajo ljudje, ki bi radi videli, da bi se kmetu zvišale deželne naklade na 100 odstotkov.

Vsak kmet, ki ima samo 1 lot pameti v glavi, bo rekel 12. marca: »Urbančič nam poslalil ne bo!«

Naš poslanec je Josip Gostinčar, državni poslanec in poslanec S. L. S.

Iz raznih krajev

p Tržaški Hrvatje. Kakor Slovenci tako tudi Hrvati v Trstu ne spijo. Navadno so vedno s Slovenci skupno nastopali, a ker se je njih število precej zvečalo, baje jih je že do 10 tisoč, so uvideli potrebo, si zraven skupnih slovensko - hrvatskih organizacij ustanoviti svoje lastne, ki bi imele namen njihov narodno zavest krepiti. Imajo že več čitalnic in bralnih društev, a še nobene šole. Gotovo je že čas, da se tudi v tem oziru povzdignejo. Čeprav so tržaški Hrvatje slovenske Ciril-Metodove podružnice v Trstu vedno podpirali, je ta vedno ustanavljala samo slovenske šole. Prav sedaj se snuje v Trstu lastna hrvaška privatna ljudska šola. Hrvatski rodoljubi iz kraljevine in Dalmacije kaj pridno zbirajo denar za to nameravano hrvaško šolo. Hrvatski ban je podaril 2000 K, zagrebški deželni zbor 5000 K, Hrvatska Straža 1000 in dalmatinski deželni odbor bo vzdrževal dva učitelja. Razume se samo ob sebi, da Lahom kaj takega ne ugaja in da se že na vse mogoče načine napenjajo, da bi preprečili hrvatsko šolo v Trstu, a se bodo osmolili, kakor so se že večkrat.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{4}$ % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Društveni vestnik

Izobraževalno društvo Bohinjska Bistrica. Prihodnjo kvaterno nedeljo se bo v šoli osnoval književni dramatični odsek našega izobraževalnega društva. Fantje in dekleta vabljeno, da se ga udeležite. Zadnja prireditev je bila vsem tako všeč, da se je morala ponoviti. Dohodek 134 K smo porabili za knjižnico. Posebno veselje nas navdaja, da ima naša mladina toliko vneme za dobro berilo in pošteno zabavo.

Izobraževalno društvo Vrhnika. V nedeljo 8. marca je redni občni zbor društva. Vabijo se vsi moški in ženski člani; nudi se nam prilika, da se razgovorimo o raznih društvenih zadevah. Naj se tu pojasnijo morebitni dvomi in pomisleki jasno na vse strani! Društvo čaka v prihodnosti lepe naloge.

Izobraževalno društvo Šinkov turn. Društvo priredi prihodnjo nedeljo, dne 8. marca ob 3. popoldne v društveni dvorani dve igri: »Zgubljeni sin« in pa »Skrivnostna zaroka«.

Izobraževalno društvo Velike Lašče. V nedeljo 22. februarja smo po dolgem času zopet enkrat videli oder našega izobraževalnega društva oživilen. Fantje so se odločili, da prirede šaloigro »Čevljar«. Upamo, da kmalu zopet ugledamo vrle fante na odru; pa tudi od deklet pričakujemo, da nam — morebiti s kakšno predstavo za postni čas — pokažejo, če je še kaj od nekdanje vneme za društveno življenje med njimi. — Zeleti bi bilo tudi močnejšega pevskega zbora. Ali res ni mogoče, da se povrne v našo dvorano tisto življenje, ki je razveseljevalo in izobraževalo našo faro pred leti? Starši, ali bi ne bilo lepše, če bi vaši sinovi nastopali kot telovadci, pevci ali igralci, kakor če vam po gostilnah denar zapravljajo in nočni mir kale? Če to izprevidite, zakaj potem branite svojim fantom v poštena društva stopiti? — »Orel« in obe Marijini družbi poživite naše izobraževalno društvo in naš oder, pa tudi društveno petje! Potem menda smemo upati, da bo tudi kaj več mož prišlo k prireditvam, kakor zadnjo nedeljo, ko so bili — trije.

Ljudski oder na Viču vprizori v nedeljo dne 8. t. m. »Viljem Tella«. Prva klasična predstava na ljudskem odru! To je dramatično delo neprecenljive poetične krasote v svetovni literaturi; priredil jo je naš domaći dramatik in režiser tako, da se lahko vprizori na vsakem našem odru. Priporočamo, da si bližnja društva ogledajo nedeljsko vprizoritev ter prelepe ljudske igre, ki je kakor nalašč za naše odre in razmere, ter jo vprizore na vseh odrih v deželi. Vprizoritev je vsled temeljite predelave snovi silno lahka tako glede interpretacije posamičnega vlog, kakor tudi glede sestave odra. V nedeljo 8. t. m. toraj na Vič. Pričetek ob 3/4. popoldne.

Izobraževalno društvo v Mekinjah vabi k predstavi v nedeljo, dne 8. marca 1914 v Društvenem domu: »Tihotapci«. Začetek ob pol 4. uri popoldne.

Dobre knjige

Dohodnina. Pouk, kako se odmeri dohodninski davek na podlagi zakona o osebnih davkih in osebno davčne novele. Meseca marca izide v zalogi »Katoliške bukvarne« ta važna in za vsakega potrebna knjiga. Sestavljen jo je strokovnjak Valentin Žun, tajnik v c. kr. finančnem ministrstvu, ki je izdal svoječasno tudi brošuro »Osebna dohodnina«. Knjiga sicer še ni v tisku, ker je treba čakati na izvršilno naredbi, ki še ni izdana; vendar bo pa nova knjiga še pravčasno na razpolago, ker se bo takoj, ko bo izvršilna naredba razglašena, iztiskala s podvojeno naglico. Rok za polaganje dohodninske napovedi je namreč letos radi osebno-davčne novele podaljšan. Nova knjiga bo v poljubnem, lahko razumljivem slogu obrazložila zakon o osebnih davkih iz leta 1896. ter osebno-davčno novelo, ki je ravnokar izšla in stara določila ponekodi bistveno izpremenila. Predvsem je pa poudariti, da bodo vse nejasnosti pojasnjevali mnogoštevilni praktični obrazci in vzorci raznih napovedi in izkazov. Posestnik, trgovec, uradnik in duhovnik bo našel v teh zgledih vse, na kar mu je treba paziti pri spisovanju fasilje. Za to knjigo se bodo gotovo zelo živo zanimali vsi krogi, radi česar je v interesu vsakogar, da si jo že sedaj naroči. Ker bo takoj, ko

knjiga izide, prihajalo premnogo naročil, katerih ne bo možno sproti izvrševati, ni izključeno, da se bo ekspedicija ponekodi zakasnela, medtem ko bodo oni, ki so knjigo že prej naročili, isto takoj dobili. Knjiga bo obsegala kakih sedem tiskarskih pol in bo na razpolago po nizki ceni.

ZBIRKA SLOVENSKE POVESTI,

katero urejuje profesor J. Grafenauer, je gotovo naš najsimpatičnejši in najpoljudnejši slovstveni pojav, ker prinaša izbrane pripovedne spise naših domačih pripovednikov. Zbirka, ki izhaja četrtletno, se odlikuje po krasni vsebini leposlovnih spisov, katere prinaša, ter po priročni obliki in lepi zunanji opremljeni. Prva njena prednost je pa izredno nizka cena, kajti vsak zvezek stane samo 60 h. Njen glavni namen je namreč, podati našemu ljudstvu za malenkostno ceno res nekaj dobrega in zdravega. Zbirka bo izhajala redno v zvezkih po 60 h, le kadar pride na vrsto kaka daljša povest, se bodeta združila dva zvezka, ki izideta obenem v eni knjigi. Ker bo prinašala zbirka spise naših prvostvornih pripovednikov, katerih zbrani spisi so predragi, da bi si jih nabavil vsak posameznik, pa tudi spise, ki so raztreseni po časopisih, bo gotovo dosegla svoj namen ter budila in gojila v našem ljudstvu veselje do dobrega berila.

Do sedaj sta izšla dva zvezka, in sicer:

1. J. Ogrinec: Večimiri ali poganstvo in krst. Povest iz časov pokrščevanja Slovencev.

2. Fran Erjavce: Hudo brezdnost ali Gozdarjev rejenec in drugi spisi (Ni vse zlato, kar se sveti. Izgubljen mož, Ena noč na Kumu, Mravlja).

Drugi zvezek je torej precej obširen in nam nudi jasno sliko enega naših najboljših in najbolj simpatičnih starejših pripovednikov, ki se odlikuje po svojih povestih in slikah iz življenja narave.

Tiska se tudi že tretji zvezek, ki bo obsegal »Vesele povesti«, in sicer Jakličevi: »Za možem« in »V pustiv je šla« ter Jurčičeva povest »Pravda med bratoma«, ki še ni priobčena v njegovih zbranih spisih.

Na naročbo te zbirke vabi **Katoliška Bukvarna v Ljubljani.**

Raznoterosti.

Pet otrok se zadušilo. Iz Maribora poročajo: Zakonska Belšak, kajzarja, sta pustila svojih pet otrok v starosti od 1 do 5 let brez nadzorstva doma. Otroci so se igrali z užigalicami ter povzročili požar, v katerem so se vsi zadušili.

Poplavljenno mesto. Ob španskem obrežju so se dvignili valovi in poplavi mesto Oviedo. Odnegli so strehe, ljudi in živali. Mnogo hiš je razrušenih in mnogo oseb je utonilo.

Demant, ki ga nihče kupiti noče. Anglež Bowker je bil tako srečen, da je v Transvaalu našel demant, ki je vreden več milijonov. Mož je hitel v Evropo, da bi demant prodal in potem brez skrbi preživel svoje dni kot večkratni milijonar. Ponujal je svoj demant po Londonu, v Parizu in Amsterdamu — toda zaman. Vsi strokovnjaki sicer občejujejo ogromni kamen, a kupiti ga nihče noče, ker bi moral zanj preveliko vsoto šteti in bogve, kdaj bi se dobil potem kupec za tako dragocenost. Bowker ima sedaj še edino upanje na kakega indijskega kneza ali pa ameriškega milijarderja. Drugače bo moral dati demant razrezati in ga »na drobno« prodati.

Koliko demantov je na svetu. Izračunali so, da je Indija dala doslej približno deset milijonov karatov demantov v vrednosti približno 340 milijonov kron. Brazilija (od leta 1723. do 1910.) 12 milijonov karatov v vrednosti 400 milijonov kron in Južna Afrika (od leta 1867. do 1910.) 120 milijonov karatov v vrednosti 3120 milijonov kron. Vseh demantov bi bilo torej 142 milijonov karatov, to je 28 1/4 tone ali 8 m³ v prostoru. Kosmata vrednost bi znašala 4 milijarde kron. Brušenje zmanjša demante na polovico, njihova vrednost se pa popetori. Potemtakem ima svet v posesti približno 4 kubične metre demantov v skupni vrednosti 20 milijard kron. Vse to neizmerno bogastvo bi se dalo spraviti v dva metra dolg in 1 meter visok zaboj. Vsako leto pride v trgovino za 110 milijonov surovih demantov, ki obrušeni predstavljajo vrednost okroglo 500 milijonov kron. Vrednost demantov je jako različna; za surovi kapski demant se plača povprečno po 32 kron za karat, za transvaalski demant pa samo po 12 do 13 K.

Mučenje otrok na Nemškem. Neki nemški list poroča, da je l. 1913. dospelo v javnost 10.546 slučajev o mučenju otrok. Surovi starši so se v teh slučajih posluževali kot orožja proti svojim otrokom: gorečih svetilk, kladivov, podkovanih čevljev, železnih loncev, igel, škarij, jermenov, sekir itd. Otroci so bili več ali manj težko poškodovani. Koliko slučajev je pa javnosti ostalo prikritih! Starši se večkrat po pravici jeze nad svojimi otroci. A marsikje bi vedeli tudi otroci marsikako povedati o krutosti staršev, ki ne smatrajo otroke za božji dar, ampak jih obdelavajo bolj kakor nadležen dar.

Otroke je prodajal. Berolinska policija je odkrila nove vrste kupčijo z otroci. Oger Kubaček je potom neke ženske kupoval slovaške otroke na Zg. Ogrskem in si jih je dal pošiljati v Berolin. Za vsakega otroka je plačal babinici 60 mark, staršem pa se je obljubilo po 80 mark na leto in brezplačna oskrba otroka. Kubaček je v Berolinu otroke pošiljal na cesto beračit, in sicer je moral vsak otrok vsak dan prinesiti najmanj tri kron, drugače je bil neusmiljeno tepen in po več dni brez hrane. Sploh je z otroci ravnal nezaslišano brezsrčno, dasi so mu toliko nabe-

račili, da je živel kakor knez; na Ogrskem si je kupil krasno posestvo, na katerem je vladala njegova žena. Ker se mu je stvar v Berolinu tako dobro obnesla, je nedavno ustanovil »podružnice« v Potsdamu, Hanovru in Magdeburgu. Proti Kubačku in njegovim pomagačem je uvedena kazenska preiskava.

Koleraba in mačke na klobukih. V Parizu so sedaj posegli na obširno polje zelenjadarstva, da preskrbe nekaj novega in originalnega za okrašenje ženskih klobukov. Tako vidimo v izložbah klobuke, ki so obloženi s kumarami, solato, redkvijo, kolerabo, repo, graham, fižolom. In kakšne možnosti se nam šele obečajo! Z vrta na njivo je pač le en korak in tu ne bo mogoče prezreti krompirja, pese, korenja, koruze, zelja. Klasje, trava in različno sadje so si pa že itak davno priborili mesto na ženskih klobukih — da o cvetju in grmovju niti ne govorimo. V drugi modni prestolnici, v Londonu, se pojavlja moda, radi katere bo kri tekla v potokih. To pot pridejo kot klavni dar na žrtvenik mode čveteronoge živali, predvsem mačke in psi, potem pa tudi podgane in miši in kdo ve, kje bo ta moda končala?! Mačja ali pasja glava na klobuku — to je najnovejša v Londonu. Ako se Angležinje zavedo, kako dobro bi jim šele pristojala kozja ali telečja glava — potem z Bogom goveda in drobnica! Res, čudne stvari se nam obetajo. Na zadnje bodo nosile ženske na klobukih cele menažerije.

Kako bogatini jedo. V Nevjorku se vedno bolj širi običaj, da bogatini jedo v gostilnah in ondi prirejajo pojedine za svoje goste. Zato se tudi razkošje v teh prostorih komaj še da prekositi. Posamezne gostilne imajo po 200 do 300 natakarjev nastavljenih. Okraske za jedilne liste rišejo sloviti umetniki. Prvi kuharji imajo ministrske plače; tako dobiva na primer kuhinjski načelnik pri Šeriju po 40.000 mark na leto. Glavna skrb kuharja mora biti, da kuha čim najdražje jedi, kajti ameriškim bogatašem tekne le primerno draga jed. Kuhinje so sijajno opremljene in stane njihova oprema in oprava do 500.000 mark in še več. Kjer vlada tako razkošje, seveda tudi napitnina bogato teče; pet dolarjev (25 kron) napitnine ni nič posebnega. Pravijo, da dajo bogataši v Nevjorku na leto do 100 milijonov dolarjev napitnine. V velikih gostilnah imajo velike prostore za pojedine posameznih družin ali društev; tako je na primer v New Astorju poseben salon za veslaške športnike; salon ima natančno tako obliko in opremo kakor krov športne jadrnice. Da nevjorški bogataši ne napredujejo v abstinenci, priča okolnost, da se je lani v Nevjorku iztočilo za 40 milijonov več alkoholnih pijač kakor predlanskim.

Najstarejši človek v Italiji. Turinska »Gazetta del Popolo« prinaša sliko najstarejšega človeka v Italiji. To je bivši ribič Nicolo Palmendalo, ki se je rodil leta 1803. v Castelamare di Stabia in je star sedaj 111 let. Mož je še

popolnoma zdrav na duhu in telesu. Živi silno preprosto; trije »soldi« mu zadostujejo na dan: 1 za kruh, 1 za mleko in 1 za svečico pred Madono. Nikolaj je imel tri žene in 24 otrok, od katerih živita samo še dva sinova, eden 84, drugi 75 let star. Starček še nič ne misli na smrt in upa, da bo še dolgo živel.

Potovanje rib. Da bi se dognale »ribje poti«, so začeli strokovnjaki na ta način: Žive ribe na primeren način zaznamujejo ter spuste nazaj v morje. Ribiči ob vseh obalah so pa obveščeni o tem in naprošeni, da vjete zaznamovane ribe z natančnimi podatki o dnevu in kraju lova pošljejo na določeni naslov. Sedaj so že dosegli na ta način lepe uspehe in dognali, da mnoge ribe, o katerih se je doslej mislilo, da se drže v gotovih pokrajinah, jako daleč potujejo. Tako so nedavno ribiči ob pomorjanski obali ujeli ribo, ki je imela v repu gumijev obroček z zaznamki, iz katerih je izhajalo, da so ribo pred par tedni izpustil v morje blizu Helgolanda. V 14 dneh do 3 tednih je riba iz Severnega morja skozi Viljemov kanal priplula v Vzhodno morje.

13letni morilec. Desetletni zapor je prisodilo berolinsko sodišče 13letnemu učencu Pavlu Tazlafu, ker je z železnim drogrom ubil neko 7letno deklico. Tazlaf je bil radi neke velike tatvine že prej en mesec zaprt.

Pokopališče iz kamenite dobe je nedavno odkril prof. Dal Oso v Valle Vibrata na Italijanskem. Trupla niso pokopana, marveč leže v majhnih kočah, po dva do osem v vsaki. Leže na odrih, ki stoje ob eni strani koče, obrnjeni in nagnjeni proti sredi koče. Razen enega imajo vsa ostala trupla kvišku potegnjena kolena, kar ima najbrže označiti molitev, saj je dognano, da so ljudje (na primer v Egiptu) že v kameniti dobi kleče molili. Sredi koče je prazen prostor in na njem okroglo ognjišče; soditi po obilici živalskih kosti in črepijah lončenih loncev, so se tu vršile pogrebne pojedine. Različni predmeti, ki so se našli v teh kočah, pričajo, da je bilo v kameniti dobi nekaj več civilizacije, nego se je doslej sodilo.

Veter mu je vzel dva tisočaka. Iz Amerike nam piše prijatelj lista: Dne 28. decembra lanskega leta se je pripeljal v New York kmečki mladenič, doma iz brežiškega okraja. Doma je od svojega očeta iztirjal dedščino po materi v znesku 2300 K. Ko se je vozil iz Hamburga v novi svet, je nekega dne na krovu ladje pregledaval svojo denarnico. Vzel je oba tisočaka ven, kar pa potegne močar veter in po bliskavo je mladeniču iztrgal iz roke oba. Nekaj časa je še videl, kako se je veter v zraku nad morskimi valovi igral z njegovim premoženjem, potem pa sta tisočaka padla v — valove. Mladenič je padel v omedlevalo. Zbudil se je še le, ko je ležal v neki njujorški bolnišnici. Od žalosti se mu je zbledlo. Šele čez nekaj dni je pripovedoval s solzami v očeh svojo nesrečo. Fant je od dne do

dne bolj bolehal in dne 24. jan. je — umrl.

O ženskih solzah so si različni narodi in pesniki ustvarili različno mnenje, ki večinoma ni ravno laskavo za ženske. Najmilejše sodijo o tem Hebrejci, ki svare, da bi kdo ženski storil kako krivico, kajti »ženska rada joče in zato jo je tem lažje razžaliti.« Stari Rimljani pa so bili mnenja, da ženska joče, kadar laže, da bi s tem podkrepila svojo laž. Nič boljšega mnenja o ženskih solzah nimajo njihovi potomci Italijani, ki pravijo, »da ženske solze niso počenega groša vredne.« Španci svaré: »Priatelj, ne daj se od ženskih solza ganiti, kajti ženska nosi solze in smeh v žepu.« Francozi so mnenja, da se »ženska smeje, kadar se more, joče pa, kadar hoče«. Rusi pravijo, da »nekatera ženska joče iz žalosti, druga pa iz zvižaje«. Star nemški pregovor se glasi: »Ženska se z enim očesom joče, z drugim pa smeje«. Tudi Slovenci ženskim solzam ne pripisujejo posebne cene.

Nasilna smrt reškega apaškega poglavarja. Dne 25. m. m. zvečer je v reški bolnišnici podlegel ranam, zadobljenim v pretepu, 28letni pristaniški delavec Andre Cuculić. Pokojnik je bil na široko znan kot najmočnejši pa tudi najnasilnejši človek v Reki. Bil je silne postave, pravi Goljat, ki se nikogar na svetu ni bal. Celó pri vojaki si je vse dovolil in je baje nekoč udaril za uho celo častnika. Kadar je prišel v Reki v kako gostilno ali kavarno — denarja mu nikoli ni manjkalo — se je vse treslo pred njim; gospodar in služalništvo so mu na vso moč stregli in se smehljali, ko je začel grizti in lomiti kozarce in posodo, pretepati goste itd. Gorje, če se je kdo uprl! Cuculić je planil kakor slon ter vse zdobil in poteptal. Redarji so se ga lotili le tedaj, kadar jih je bilo več skupaj, a tudi tedaj so ga obvladali le z največjim trudom. Radi nasilnosti proti policijskim organom, radi pretepov in izgredev je bil Cuculić nešteto krat kaznovan, ne da bi se poboljšal. Seveda je v pretepih tudi sam kaj staknil in bil nešteto krat težko ranjen z nožem, bil obstreljen itd., a vselej je zopet ozdravil in bil isti kot prej. Nekakega poltekmeča je imel Cuculić v svojem 26letnem tovarišu Romanu Basso, ki je bil rojen v Reki, a pristojen v Trevizo na Laškem. Tudi Basso je bil zelo močan in hud pretepač. Ko se je pa nekoč hvalil, da ga ni, ki bi ga on ne zmoget, je navzoči Cuculić takoj predlagal, da se sprimetá v tekmi. To se je tudi zgodilo in Basso je v naslednjih desetih minutah večkrat zaporedoma ležal na tleh kakor je bil dolg in širok. Od tega trenutka sta se Cuculić in Basso sovražila, tembolj, ker je Cuculić porabil vsako priliko, da ga je dražil. Tako je bilo tudi 24. m. m. ponoči, ko sta se s svojimi tovariši sešla v raznih gostilnah in so jih prijatelji že parkrat komaj spravili narazen in potolažili. Ker je pa Cuculić vedno z nova začel izzivati, je Basso končno potegnil velik nož in za-

bodel Cuculića najprvo v prsi, nato pa v zatilnik, in sicer s tako silo, da se je nož zlomil in ostal v rani. Cuculića so prenesli v bolnišnico, Basso je pa hitel na policijo in se sam ovađil. Ko so hoteli Cuculića zaslišati, je na vsa vprašanja odgovarjal: »Idi k vragu!« Samo to je hotel vedeti, če bo živel in koliko časa bo moral biti v bolnišnici. Cuculić je opoldne v groznih mukah umrl. Njegovo silno telo je bilo vse pokrito z najrazličnejšimi tetoviranimi podobami.

Odgovorni urednik Jožef Gostinčar, drž. poslanec.

Dobro, bolečine olajšujoče zdravilo!

Revmatizem in njemu sorodne bolezni kakor nevralgija, ishias, migrena, protin itd. so znane, nevarne bolezni, in gorje onemu, pri katerem so se udomačile. Kdor ni sam na sebi izkusil, ta si ne more predstavljati, kake grozne bolečine mora bolnik pretrpeti. Tak nesrečnež poseže po vsakem sredstvu, ki mu je pri rokah. On poskusi vse, kar se mu ponudi. Ako ne pomagajo več domača sredstva, poseže po takih, ki se mu ponujajo po časnikih in koledarjih. Ako mu tudi ta odpovejo, zgubi vsako upanje do ozdravljenja in življenje mu preseda.

Radi tega sem se namenil, priobčiti par vrstic v blagor trpečim. Poznam eno dobro, bolečine olajšujoče sredstvo, ki je žalibog pri nas še premalo poznano. To sredstvo sem večkrat preskušal in lahko tedaj o njem mirno trdim, da še ni nobenega v njegovih upih varalo. Vsak, kdor to sredstvo enkrat poskusi, se zopet povrne k njemu in se čudi, kako olajševalno učinkuje, ter ga radi tega ne more več pogrešati v svoji hiši.

To sredstvo mi je bilo priporočeno od znancev in dasi nisem začetkoma varoval hvalospevom, prepričan sem se v kratkem o njih resničnosti. Je v resnici sredstvo, ki mu ni para. In isto trdijo o njem vsi oni, katerim sem to sredstvo priporočil in katero od tega časa ne manjka več v njihovih hišah.

To izvrstno sredstvo se pozablja vedno z uspehom pri revmatičnih bolečinah, ishias, nevralgiji, glavo- in zobobolu, prehlajenju, oslabenju udov in mišic, krčih in pri mnogih drugih podobnih bolečinah. Poznam slučaj, pri katerem so zgornje bolečine v kosteh po osemletnem trpljenju.

Uspehi tega resnično neprecenljivega zdravila so me vzpodbudili, da sem sklenil, vse trpeče nanje opozoriti, in bi me veselilo, ako se mi to posreči. Je v resnici dobro sredstvo, ki zasluži, da se ga priporoči.

Kdor potrebuje to zdravilo, naj piše lekarni »Pri dobrem pastirju« v Litovelu na Moravskem, kjer se izdeluje in »Salviol« imenuje.

Pripomniti še moram, da je Salviol kljub svoji izvrstnosti primerno še jako poceni. Dobijo se še steklenice po 80 h (6 takih steklenic se dopolnje za 4 K poštne prosto). Večje steklenice stanejo 1 K 25 h in 2 K 50 h.

Kakor sem zvedel, se dobi Salviol skoraj v vseh lekarnah, in raditega povprašajte najprej v najbližnji lekarni, ali se tam dobi, ker si s tem poštino prihranite.

Ako se tam ne dobi, pišite prej navedeni lekarni in Salviol se Vam dopolnje z obratno pošto. Upam, da mi bo vsakdo hvaležen, kdor kupi to sredstvo, ker jaz bi ne nikomur priporočil kaj slabega.

Martin Stich, župnik

Klein Schweinbarth, zadnja pošta: Drasenhofen, Nižjeavstrijsko.

Sreča v loteriji je zelo redka, zato naj vsakdo, ki jo hoče poskusiti, ravna kar najbolj previdno. Previdno ravnati pa se pravi, kupiti tako srečko, ki mora prav gotovo enkrat zadeti, oziroma ki ima svojo denarno vrednost, da se jo v slučaju potrebe zamore prodati ali pa nanjo dobiti posojilo brez izgube nadaljnje igralne pravice. Kot taka stoji na prvem mestu turška srečka, katera se glasom današnjega oglasa »Slovenske Straže« zamore naročiti proti mesečnemu odplačilu po samo 4 krone 75 vinarjev. Naj nikdo ne zamudi prihodnjega žrebanja dne 1. aprila t. l., pri katerem v srečnem slučaju zamore postati bogataš s 400.000 zlatimi franki!

Življenje zagreni nadležen kašelj, iz črpa moči in oslabi telo. In vendar je mogoče zanesljivo lajšanje in hitra odstranitev kašlja s Thymomel Scillae, lekarnarja B. Fragnerja v Pragi, ki stane 2-20 K steklenica.

Elegantna vitka postava, za katero stremijo dame, si jo žele šport negujoči gospodje. Training in šport, kojih namen je dosega in ohranitev elegantne, vitke postave, najdeta odlično podporo v uporabi naravne grenčice »Hunyadi Janos«, katero so zdravniki vseh dežel že davno priznali kot prijetno in zanesljivo učinkujoče sredstvo zoper neprijetno zagačenje in nelepo, k lenivosti nagibajoče nabiranje masti. Omeniti je treba, da je bila v Petrogradu v medicinski akademiji vložena in javno zagovarjana razprava, ki si je stavila témo: »O učinku rudninske grenčice »Hunyadi Janos« na asimilacijo maščobne vsebine hranil pri zdravem in bolnem človeku«. Pisec pride v tej svoji razpravi do sklepa, da se grenčico »Hunyadi Janos« lahko smatra kot najizbornejše sredstvo za odpravo masti in za zmanjšanje telesne teže.

—3—

Kje je nadrudar?

Sirolin "Roche"

lajša in ozdravi bolezni v prsih, kašelj, katar, influenco, astmo.

Originalni zavoj à K 4.— v vseh lekarnah.

Velikansk padec. V Floridi ob amerikanskem obrežju je padel letalec Morej iz svojega zračnega letala z višine 800 metrov v morje in utonil.

Aeroplan, s katerim se je dvignilo 16 oseb v zrak. V Peterburgu se je dvignil 25. februarja aviatik Sukorski z novim aeroplanom »Ilija Muromec« s 16 potniki in z enim psom v zrak 300 m visoko. Bil je v tej višini deset minut.

PEBECO

PASTA
čisti usta i zube

Velika Tuba K 1.50
mala Tuba K 1.—

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastilj, ki gotovo in mlo učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlja (20 kosov) L 1.30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi:
C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 25. februarja: 17, 60, 89, 3, 65.
Dunaj, 28. februarja: 63, 16, 88, 15, 70.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 3. marca 1914.

Deželni pridelki:	Cena	Zliva. meso	Cena
Pšenica	24 50	Živa vega:	
Rž	15 50	Goveda pitana	72 —
Ajda	24 —	Teletna težka	95 —
Ječmen	18 —	Teletna mala	86 —
Oves	16 —	Prasici	90 —
Proso belo	22 50	Koštuni	88 —
Proso rumeno	18 50		
Koruzo stara	16 —		
Koruzo nova	16 —		
Leča	24 —		
Grah	—		
Laneno seme	32 —		
Gršica	—		
Domacia detelja	140 —		
Pizoi Römican	32 50		
Pizoi Pregelicar	34 —		
Pizoi Mandalon	27 50		
Cebula	24 —		
Krompir	4 50		
Zelje sveže	—		
Zelje kislo brezodna	9 —		
Rena gorenjska	—		
Rena sveža	3 —		
Repa kisla brezodna	5 —		
Brinje	20 —		
Kumna	20 —		
Ore	88 —		
Gobe suhe	—		
Suhe hrčke	—		
Suhe češnje	45 —		
Ječice	—		
Zelod	—		
Smrekovi storži	10 —		
Seno	8 —		
Slama	5 —		
Stelja	3 —		

2x2=5

to ni bilo in ne bo! Resnica pa je, da moji žitni kavi, kar se okusa tiče ni in ne bo enake. Ta izvrstna žitna kava stane pri meni 5 kg samo K 3.50 poštne prosto v krasni vrečki in vrhu tega dobite zastoj še lepa koristna darila. — Naročite si takoj a samo pri: **Karl Tišler, Schönfeld pri Bečovu (Češko).**

„CAS“

znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po SK na leto. Naročnino prejeto upravičeno v Ljubljani.

Zas. užek povsod v last domu. Lahko pletenje. Prosp. zastoj. **Karl Wolf, Dunaj, VII, Mariahilferstr. 12**

JOSIP JANKO

urar v Kamniku

gla na vse kraje sveta. Razpoložanje blaga na vse kraje sveta. 2407

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Gornjem Tuhinju

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 22. marca 1914 ob 3. uri popoldne v prostorih posojilnice.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo o v letu 1913 izvršeni reviziji.
4. Odobritev rač. zaključka za leto 1913.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se po § 33 eno uro pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Sprejemem mlinarja

Ponudbe z opisom osebnosti in pogoji na Ivan Kosiša, mlinar, Ilovk, pošta Kranj.

Ceno česko posteljno perje

Kilo sivoga puljenega K 2.—, boljega K 2.40, polbeloga K 3.60, belega K 4.80, prama kakor puh mehkega K 6.—, vele-prama K 7.20, najboljša vrsta K 8.40, puh siv K 6.—, bel K 12.—, najkrajši prsti puh K 14.40. Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega inleta, pernice ali spodnja blazina 180 cm dolga, 116 cm široka po K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 21.—, 24.—, 28.—, 32.—, 36.—, 40.—, 44.—, 48.—, 52.—, 56.—, 60.—, 64.—, 68.—, 72.—, 76.—, 80.—, 84.—, 88.—, 92.—, 96.—, 100.—, 104.—, 108.—, 112.—, 116.—, 120.—, 124.—, 128.—, 132.—, 136.—, 140.—, 144.—, 148.—, 152.—, 156.—, 160.—, 164.—, 168.—, 172.—, 176.—, 180.—, 184.—, 188.—, 192.—, 196.—, 200.—, 204.—, 208.—, 212.—, 216.—, 220.—, 224.—, 228.—, 232.—, 236.—, 240.—, 244.—, 248.—, 252.—, 256.—, 260.—, 264.—, 268.—, 272.—, 276.—, 280.—, 284.—, 288.—, 292.—, 296.—, 300.—, 304.—, 308.—, 312.—, 316.—, 320.—, 324.—, 328.—, 332.—, 336.—, 340.—, 344.—, 348.—, 352.—, 356.—, 360.—, 364.—, 368.—, 372.—, 376.—, 380.—, 384.—, 388.—, 392.—, 396.—, 400.—, 404.—, 408.—, 412.—, 416.—, 420.—, 424.—, 428.—, 432.—, 436.—, 440.—, 444.—, 448.—, 452.—, 456.—, 460.—, 464.—, 468.—, 472.—, 476.—, 480.—, 484.—, 488.—, 492.—, 496.—, 500.—, 504.—, 508.—, 512.—, 516.—, 520.—, 524.—, 528.—, 532.—, 536.—, 540.—, 544.—, 548.—, 552.—, 556.—, 560.—, 564.—, 568.—, 572.—, 576.—, 580.—, 584.—, 588.—, 592.—, 596.—, 600.—, 604.—, 608.—, 612.—, 616.—, 620.—, 624.—, 628.—, 632.—, 636.—, 640.—, 644.—, 648.—, 652.—, 656.—, 660.—, 664.—, 668.—, 672.—, 676.—, 680.—, 684.—, 688.—, 692.—, 696.—, 700.—, 704.—, 708.—, 712.—, 716.—, 720.—, 724.—, 728.—, 732.—, 736.—, 740.—, 744.—, 748.—, 752.—, 756.—, 760.—, 764.—, 768.—, 772.—, 776.—, 780.—, 784.—, 788.—, 792.—, 796.—, 800.—, 804.—, 808.—, 812.—, 816.—, 820.—, 824.—, 828.—, 832.—, 836.—, 840.—, 844.—, 848.—, 852.—, 856.—, 860.—, 864.—, 868.—, 872.—, 876.—, 880.—, 884.—, 888.—, 892.—, 896.—, 900.—, 904.—, 908.—, 912.—, 916.—, 920.—, 924.—, 928.—, 932.—, 936.—, 940.—, 944.—, 948.—, 952.—, 956.—, 960.—, 964.—, 968.—, 972.—, 976.—, 980.—, 984.—, 988.—, 992.—, 996.—, 1000.—

Poskušajte in cenovniški franke.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes pri Piznu 159, Češko.

Kroiaškega pomočnika

sprejme za stalno delo in dobro plačo V. Jesenšek, krojač za gospode in dame Zagorje ob Savi

Najvišja odlikovanja! Državna odličja! Trsoči priznanje! Rešeni nadloge podgan in miši bodele z uporabo v tisoč službah preizkušenega

„PANITA“

Panit-kroglice za podgane, kraglice za domače in poljske miši učinkujejo naglo in absolutno. Uporaba kar najbolj priprosta, učink presenečljiv.

Panit kroglice za podgane 1 kg K 8.—, 1/2 kg K 4.50.

1 poskusna škatlja pri predplačilu zneska K 2.— franko.

Panit kroglice za miši 1 kg K 5.

1 kg K 3.— Pri večji nabavi znižane cene. Panit-pratek proti škrotem in gelam v eni noči uniči vso zalogo popolnoma. Cena 1 velika škatlja K 2.25.

Pri naročilu nad treh škatelj se pošlje franko. Izdelavatelica kamnitih potri blode in specialitet, Dunaj XIII., Auhofstr. 65/2.

„Pan“, regist. varstv. zn.

Dobro kupi

vsaka gospodinja, ki dobiva perilno, platneno in bombažno blago pri moji starostni trdki.

Brezplačno prejmete moje vzorčne risbe: platna, gradla, inleta, klena, platna za rjuhe, posteljnih preprog, brišat, barhenta, flaneli itd. Za dom in za opremo svet. Pišite, prosim, ponjo.

40 m ostankov, lepo sortiranih, po 2-12 metrov blaga za obleke, posteljnine, bele tkanine, K 18.— po povzetju. ne itd. tranko za samo vzorec od ostankov ne pošiljam. Zamena je dovoljena.

Jan Škoda, tkalnica

Červený Kostelec 16, Krkonoši, Češko.

Semena

zanesljivo kaljiva

dobavlja

Jindřich Vaněk

osred. semenska trgovina

Praga, Vaclavske nam.

Slovenski ceniki na zahtevo zastoj.

Kdor pošlje najmanj 40 naslovov posestnikov, učiteljev, lastnikov vrtov z natančno označbo bivališča in zadnje pošte, dobi zastoj zanesljivega oznanjalca vremena.

Izvoz češkega semen. žita po vsem svetu. 602 (5)

Izdelovanje in napredna zaloga

kljnih pasov

(bruh-bandov)

Trebušni pas od K 5. 7.

8 do 20: kljnih pasovi od K 4, 5, 6 in 8: pasovi na

obo strani podvijene cene,

pasovi za otroke od K 1.50,

do 4. — Zaloga blaga in bl

gumija za babice in bol-

nicke, gumijev nogavica

in blazine. Umotno noga,

roke itd. Za oosp. zdrav-

niške zaloga vsakovrstnih

instrumentov.

Za obilna naročila se

priporoča

K. PIOTROWSKI, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 32, (Levčeva hiša).

Po konkurenčnih cenah. Vprašanje po pošti naj se priide) zramko.